

ÖĞRENME KAZANIMLARI YAKLAŞIMI

Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi Serisi: **Not 4**

ÖĞRENME KAZANIMLARI YAKLAŞIMI

Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi Serisi: **Not 4**

Co-funded by
the European Union

MYK
MESLEKİ YETERLİLİK
KURUMU

Bu yayının, aşağıda belirtilen pek çok ülke ve farklı kurumdan kişilerin desteğiyle hazırlanmıştır:

- Öğrenme kazanımlarının kullanımına ilişkin çeşitli örneklerle ve Notta ele alınması gereken başlıca konuların belirlenmesini sağlayan aktif ve yapıcı tartışmalarıyla Öğrenme Kazanımları Grubu üyeleri,
- Brüksel (Aralık 2009), İstanbul (Haziran 2010) ve Helsinki'deki (Kasım 2010) akran öğrenmesi faaliyetlerine katılan kişiler ve fikirlerini paylaşan Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi Danışma Grubu üyeleri,
- Metni hazırlayan uzman Mike Coles,
- Konuların açıklığa kavuşturulmasına yardımcı olan Jens Bjørnåvold (Cedefop),
- Somut ve faydalı örnekler sunan Karin Luomi Messerer (3s) ve Isabelle Le Mouillour ve Irene Psifidou (Cedefop) ve metnin oluşturulmasına çok önemli girdiler sağlayan Daniela Ulicna (GHK),
- Nota ilişkin girdileri koordine eden Anita Krémó ve Carlo Scatoli (Avrupa Komisyonu, Eğitim ve Kültür Genel Müdürlüğü).

Europe Direct (Bilgi Merkezi) Avrupa Birliği ile ilgili sorularınıza cevap bulmanıza yardımcı olan bir hizmettir.

Ücretsiz telefon numarası (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(* Bazı operatörler, 00 800 ile başlayan numaralara erişim sağlamamaktadır veya bu aramalar ücretlendirilebilir.

Avrupa Birliği hakkında daha fazla bilgiye internet üzerinden erişebilirsiniz (<http://europa.eu>).

Katalog verileri, bu yayının sonunda yer almaktadır.

Lüksemburg: Avrupa Birliği Resmi Yayınlar Ofisi, 2011

ISBN 978-92-79-21085-3 doi:10.2766/17497

Resimler: © Avrupa Birliği

© Avrupa Birliği, 2011

Kaynak belirtilmesi halinde çoğaltılabilir.

İÇİNDEKİLER

5	Ön Söz
6	Bölüm 1: Giriş
7	Bu Nota Olan İhtiyaç
8	Öğrenme Kazanımlarının Kullanılmasına İlişkin Sınırlamalar
9	Öğrenme Kazanımlarının Teknik ve Sosyal Amaçları
9	Kuramsal Temel
10	Mevcut Durum
12	Öğrenme Kazanımlarının Etkisi Olduğuna Dair Ne Tür Kanıtlar Var?
14	Bölüm 2: Öğrenme Kazanımları Nelerdir?
15	Soru-Cevap
19	Bölüm 3: Farklı Ortamlarda Öğrenme Kazanımları
20	Meslek Standartları
22	Müfredatlar ve Eğitim Programları
26	Değerlendirme Özellikleri
28	Yeterlilik Tanımlayıcıları
31	Ulusal Yeterlilik Çerçevesi Seviye Tanımlayıcıları
38	Öğrenme Kazanımlarının Öğretme ve Değerlendirme Amacı Dışında Kullanımları
42	Sonuç
43	Bölüm 4: Öğrenme Kazanımları ve Bilgi Kaynaklarının Kullanımına Geçiş
44	Ön Koşullar
44	Gerçekleştirme
45	Bazı Pratik Bilgiler
45	Bilgi Kaynakları

Ön Söz

Bu not, hayat boyu öğrenme için Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi'nin (AYÇ) uygulanmasına ulusal düzeyde ve Avrupa Birliği düzeyinde dâhil olan politika yapıcılar ve uzmanlar için hazırlanan Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi Serisi'nin dördüncüsüdür.

AYÇ ile Avrupa'daki yeterliliklerin şeffaflığının artırılması amaçlanmaktadır. AYÇ, Avrupa'daki mevcut binlerce farklı yeterliliğin karşılaştırılmasını kolaylaştıran ortak bir araç sağlamaktadır. Söz konusu Avrupa referans çerçevesi, "öğrenme kazanımları"na (yani elde edilen bilgi, beceri ve yetkinlikler) göre tanımlanan sekiz seviyeden oluşmaktadır. AB üye ülkeleri, kendi ulusal yeterliliklerini ortak sekiz referans seviyesiyle ilişkilendirebilirler. Yurtdışındaki paydaşlar bu aracı kullanarak yeterlilik sahibi bir bireyin kazandığı bilgi, beceri ve yetkinlik düzeyine ilişkin değerlendirme yapabilirler.

AYÇ Tavsiye Kararı, ulusal yeterlilik seviyeleri ile AYÇ seviyeleri arasındaki bağlantının öğrenme kazanımlarına göre tanımlanmasını gerektirmektedir. Buna ek olarak, Tavsiye Kararı'nda, tekil yeterliliklerin de öğrenme kazanımlarıyla tanımlanması gerektiği yer almaktadır.

"Öğrenme kazanımları" yaklaşımının odağı, öğrenmenin süresi ve gerçekleştiği kurumdan, aktif öğrenme ve öğrenme sürecinde kazanılmış olan ve kazanılması gereken bilgi, beceri ve yetkinliklere kaymaktadır. "Öğrenme kazanımları" yaklaşımının oldukça yeni bir yaklaşım olduğu düşünülmesine rağmen bu yaklaşım pek çok ülkede ve sektörde birçok amaçla uygulanmaktadır.

Bu not, "öğrenme kazanımları" yaklaşımının AYÇ'nin uygulanmasında nasıl kullanıldığına ilişkin Avrupa Birliği düzeyindeki deneyimlerin paylaşılmasına yönelik ilginin yüksek olması sebebiyle hazırlanmıştır. Öğrenme kazanımlarının kullanılmasında ortak bir yaklaşım olmadığı bilinmektedir ancak temel kavram ve ilkelere ilişkin ortak anlayışın olması, öğrenme kazanımlarına dayanan AYÇ, ECVET ve AKTS gibi ortak araçların uygulamasını kolaylaştıracaktır.

1 Giriş

Öğrenme kazanımlarının kullanılmasının, birçok eğitim ve öğretim uygulaması ve politikası üzerinde etkisi vardır. Müfredatta ve yeterliliklerde öğrenme kazanımlarını vurgulayarak eğitim sunumunun değiştirilmesinde temel amaç, öğrenmenin daha kapsamlı ve belirgin hale getirilmesidir. Müfredat açısından öğrenme kazanımlarının başlıca rolü, öğrenenlerin

öğretmenleriyle birlikte kendi öğrenme süreçlerinin yönetilmesine aktif bir şekilde katılmalarına ilişkin isteklilikle ilgilidir. Eğer bu dönüşüm sahiden gerçekleşiyorsa, öğretmenlerin ders vermenin yanı sıra öğrenme kolaylaştırıcısı rolü üstlendikleri eğitim biliminde, öğrenme kazanımlarının etkisini gözlemlemek mümkün olmalıdır.

Yeterlilikler açısından, öğrenmenin tanınması için öğrenme kazanımlarının kullanılması aşağıda belirtilen hususlara katkıda bulunmaktadır:

- Yeterliliklerin, işgücü piyasası beklentileriyle daha iyi eşleştirilmesi,
- Eğitim ve öğretim sistemlerinin, nerede kazanıldığına bakılmaksızın öğrenmeyi tanınması açısından daha açık olması,
- Belirlenen kazanımları sağlarken bu kazanımlara giden yolların belirlenmesinde bağımsızlık sağlaması beklenen eğitim ve öğretim sistemlerinin esnekliğinin ve hesap verebilirliğinin artırılması.

Öğrenme kazanımlarının amaca (meslek ve eğitim standartlarının belirlenmesi, tek yeterliliklerin ve müfredatın tanımlanması, değerlendirme ölçütlerinin belirlenmesi ve öğrenme ve öğretim süreçlerinin yönlendirilmesi) uyacak şekilde yazılması gerekmektedir.

Bu notta, öğrenme kazanımları aracılığıyla öğrenmenin şeffaflığının artırılmasına ve öğrenme kazanımlarını kullanarak öğrenmenin tanınmasına odaklanılmaktadır^[1]. Şeffaflığın artırılmasının, ülkelerdeki paydaşlar ve yurtdışındaki bir ülkedeki yeterlilikleri ve sistemleri anlaması gereken kişiler için faydalı olması beklenmektedir. Bir bireyin öğrenmesini değerlendirmek için öğrenme kazanımları kullanıldığında öğrenenin ne bildiği, anladığı ve öğrenme süreci sonrasında tek başına ne yapabildiğine dikkat edilmektedir.

[1] Bu notun, öğrenme kazanımlarına ilişkin politika ve uygulamalardaki değişiklikleri takip etmek için zaman zaman revize edilmesi ve güncellenmesi amaçlanmaktadır. Diğer yayınlarda, özellikle CEDEFOP yayınlarında, müfredat ve eğitim biliminde öğrenme kazanımlarının kullanımına odaklanılacaktır.

Öğrenme kazanımlarının önemi, eğitim ve öğretimdeki iş birliğinde öğrenme kazanımları yaklaşımının tanımlayıcı ilke olarak kabul edildiği Avrupa Birliği düzeyindeki politika dokümanlarında pek çok kez vurgulanmıştır. Şu anda geliştirilen ve uygulanan tüm Avrupa araçları ve süreçleri, özellikle Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi ve kredi transfer sistemleri, bu yaklaşıma dayanmaktadır. Öğrenme kazanımları, daha fazla, daha iyi ve daha adil hayat boyu öğrenmenin sağlanması için kullanılan tüm eğitim ve öğretim çabaları ve mekanizmalarındaki tek ortak unsur olduğu için bu şaşırtıcı olmamalıdır.

Ulusal yeterlilik sistemleri ülkenin sosyal ve kültürel geleneklerine ve kurumlarına dayandırılmak zorunda olduğu için kaçınılmaz şekilde karmaşık sistemlerdir. Bu karmaşıklık, sistemlerin başka ülkeler tarafından anlaşılmasını zorlaştırabilir ancak o ülkedeki kişiler için de karmaşık olabilir. Öğrenme kazanımları, öğrenenlerin kendilerini göstermeleri beklenen sistemlere şeffaflık sağlayabilirler. Buna göre, öğrenme kazanımlarına ilişkin ulusal seviyedeki ilgi de yüksektir ve Avrupa düzeyinde politikayı yansıtmaktadır, öte yandan ulusal çıkarlar aşağıda belirtilen hususlara odaklanmaktadır:

- Eğitim ve öğretimin; toplumun, işgücü piyasalarının ve bireylerin çıkarlarını temsil eden paydaşlarla ortak belirlenen standartlara dayalı olmasına ilişkin ihtiyaç. Bu da öğrenme şeffaflığının sadece yeterliliklerin, sistemlerin ve kurumların “okunmasını” kolaylaştırdığını değil, eğitim ve öğretim hedeflerine ilişkin diyalogda ortak bir dil kullanılmasıyla ilgili olduğunu göstermektedir. Bu da dolayısıyla öğrenmenin daha iyi anlaşılmasını sağlamaktadır.
- Öğrenme organizasyonunda esneklik oluşturma yanında, öğrenenler ve işverenler için yeterlilik ve öğrenme yollarının şeffaflığının sağlanmasına ilişkin istek.

- Eğitim ve öğretim kurumlarının, ulusal/bölgesel veya sektörel standartlara bağlı olarak karşılımları gereken beklentilerin açık bir şekilde belirlenmesine ilişkin istek.
- Eğitim ve yeterlilik sistemleriyle bağlantılı kalite güvencesi süreçlerinin geliştirilmesi.

Öğrenme kazanımlarına dayanan tanımlayıcılarla ulusal yeterlilik çerçevelerinin geliştirilmesi, yeterlilik ve öğrenme seviyelerinin (genellikle örtük olan) tüm kullanıcılar için belirgin hale getirilmesine yönelik bir adımdır. Pek çok ülkede, bir süredir öğrenme kazanımlarına dayalı eğitim ve öğretim sistemlerinin en azından bir kısmı bulunmaktadır. Ancak öğrenme kazanımlarının eğitim ve öğretimin tamamında kullanılmasına ilişkin adımlar son birkaç yılda yoğunlaşmıştır ve birçok ülke için hala zorlu bir süreçtir.

Bu Nota Olan İhtiyaç

Avrupa düzeyinde (Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi Danışma Grubu ve alt grupları) yapılan görüşmelerde, bu tür Avrupa düzeyindeki bir notun potansiyel olarak faydalı olacağı önerilmiştir. Bu öneri, öğrenme kazanımlarının ve ülkelerin, yaygın ve serbest öğrenmeyi geçerli kılmak ve tanımak amacıyla Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi (AYÇ) ve ulusal yeterlilik çerçeveleri (NQF), Mesleki Eğitim ve Öğretimde Kredi Transfer Sistemi (ECVET) ve sistemlerin kapasitesinin geliştirilmesi söz konusu olduğunda paylaştıkları hedeflere ilişkin üst düzey ilgiye dayanmaktadır.

Avrupa düzeyinde ve ulusal düzeydeki görüşmelerde, Avrupa düzeyindeki araçların (AYÇ, ECVET, bilgi, beceri ve yetkinliklerin taksonomilerinin geliştirilmesi) etkin bir şekilde fonksiyon gösterebilmesi için öğrenme kazanımlarına ilişkin ortak temel oluşturma ihtiyacının da altı çizilmiştir. Bu sadece ülkeler arasında öğrenme kazanımlarının tanımlanması ve kullanılması için ortak bir yaklaşım olması gerektiği anlamına gelmemektedir.

Yukarıda açıklandığı gibi, bu tür kısıtlayıcı bir yaklaşım, öğrenmenin ulusal sistemler kapsamında tanımlanma süreçlerinde de önemli farklılıkları dikkate almaz.

Bu not; eğitim, öğretim, yeterlilik ve işgücü piyasası analizi alanlarındaki ulusal politika yapıcılara (ve onların danışmanları) yöneliktir. Ayrıca öğrenenler, çalışanlar ve iş arayanlara yönelik danışmanlık hizmetlerindeki bireyleri de ilgilendirmektedir. Bu alanlardaki Avrupa düzeyindeki uzmanlar ve öğrenme kazanımlarına dayalı Avrupa araçlarını (AYÇ, ECVET ve diğerleri) uygulayan veya kullananlar da bu notu faydalı bulacaktır.

Notun giriş bölümünden sonra gelen üç bölümde, iş birliğine dayalı öğrenme, karar alma ve öğrenme kazanımlarının kullanımıyla ilgili stratejik planlamaya destek verilmesi amaçlanmaktadır. Bu bölümler şu şekildedir:

Bölüm 2: Öğrenme kazanımları nelerdir?

Bölüm 3: Öğrenme kazanımlarının farklı ortamlarda kullanılması

Bölüm 4: Öğrenme kazanımlarının uygulanmasına ilişkin politikaya geçiş yapılması

Bu not, öğrenme kazanımının geliştirilmesi için Avrupa düzeyinde destek sunulmasına yönelik bir adımdır. Günümüzdeki hızlı gelişmeler daha açık hale geldiği için gelecekte daha detaylı bir yayına ihtiyaç duyulabilir. Öğrenme kazanımlarının müfredatta ve eğitim bilimlerinde kullanılmasına ilişkin deneyime özellikle odaklanılmaktadır, böylece bu Notun ilk versiyonundakinden daha ayrıntılı bir incelemeden faydalanılabilir.

Öğrenme Kazanımlarının Kullanılmasına İlişkin Sınırlamalar

Öğrenme kazanımlarının kullanılması, politika ve uygulamadaki tartışmalarla iyi bir şekilde desteklenmektedir. Avrupa'daki tartışmalı güçlü

ve ortak politika eğilimlerinden biridir. Ancak öğrenme beklentilerinin tanımlanmasına ilişkin yöntemlerden sadece biridir. Eğitim ve öğretim uzmanlarının kaliteli öğrenme programları sunulmasına ilişkin çabaları, bu beklentilerin incelenmesine ilişkin bir başka yoldur. Öğretmenler ve eğitmenler, yetkin insanların geliştirilmesi için doğru ortamın oluşturulması amacıyla, standartların yorumlanması ve amaçların genişletilmesi için kendi bilgi ve deneyimlerinden faydalanmayı kendilerine görev edinmektedir. Öğrenme kazanımlarının tek başına öğrenenin niteliklerini ve programlar aracılığıyla sunulan öğrenme sürecinin kalitesini tanımlayamayacağı ileri sürülebilir.

Bir yeterliliği tanımlamak için öğrenme kazanımlarının kullanılmasının güçlü yanı, öğrenme kazanımlarının öğrenmenin sonucu olarak elde edilmesi gereken (asgari olarak) bir standardı belirtiyor olmasıdır, zayıf yanı ise bu yaklaşımın araştırmacı ve deneysel öğretim ile öğrenenlerin çeşitliliğine göre çeşitli öğrenme şekilleri üretmeyi amaçlayan öğretim programlarının geliştirilmesine uymaması olabilir.

Aşağıdaki kısımlarda, öğrenme kazanımlarının kullanılmasının beklendiği yöntemin, öğrenme kazanımlarının oluşturulması yöntemini etkilediği öne sürülmektedir. Öğrenme kazanımları, otoritelerin yeterliliğin amaçlarını nasıl anladıklarına göre şekillenmektedir. Örneğin, işverenler öğrenme kazanımlarının oluşturulmasına büyük ölçüde dâhil oluyorsa yeterliliği tanımlayan kişiler, somut becerileri vurgulayacaklardır. Öte yandan öğrenme kazanımları üniversitelerle güçlü bir bağı olan taraflar tarafından oluşturuluyorsa burada daha çok yansıtıcı uygulamaya odaklanılacaktır.

Öğrenme kazanımlarının kullanımı, işgücü piyasası paydaşları gibi bazı paydaşların ihtiyaçları veya çıkarlarına yanıt verir çünkü yetkinlikleri işyeriyle ilgili bir şekilde tanımlarlar. Ancak diğer paydaşlar veya toplumun geniş bir kısmı, sadece öğrenme kazanım ifadeleri açısından tanımlanan eğitim ve öğretime yönelik daha fonksiyonel yaklaşım kapsamında, öğrenmenin anlaşılması güç olan daha örtük ve kodlanamaz yönleriyle ilgilenebilir.

Bu nedenle, iki yaklaşımın (kazanımlar ve girdiler) birleştirilebileceğinin altı çizilmelidir, örneğin;

- Program ve öğretim özellikleri, kazanım bilgisiyle tamamlanabilir (Bologna sürecinde olduğu gibi).
- Yetkinlik tabanlı yeterlilikler, girdilere göre yapılandırılabilir (çıraklık eğitiminin süresi gibi).
- Ölçme/değerlendirme yöntemleri, hem girdileri (programların tamamlanması) hem kazanımları (objektif/dış değerlendirme) kullanabilir.
- İşe alım ve seçim sürecinde, girdi ve kazanım bilgisi kullanılabilir.

Bu nedenle, öğrenme kazanımları eğitim, öğretim ve yeterliliklere şeffaflık getirebilirken, öğrenme sürecine ilişkin en doğru girdilerin ne olduğuna yönelik düşünceleri değiştirmezler. Bu yüzden şu anda eğitim ve öğretim sistemlerinde mevcut olanı tamamlar ve kapsamlı hale getirirler.

Öğrenme Kazanımlarının Teknik ve Sosyal Amaçları

En geniş anlamıyla, öğrenme kazanımlarının kullanılmasının teknik bir amacı vardır. Örneğin, mevcut standartların (bilgi, beceri ve daha kapsamlı yetkinlik açısından beklentiler) şu andaki durumdan daha açık hale gelmesi gibi.

Bu, işgücü piyasasına ilişkin yeterliliklerin uygunluğu açısından işgücü piyasası paydaşlarının katılımını ve paydaşlardan geri bildirim alınmasını kolaylaştırmaktadır.

Eğitim ve öğretim süreçlerinde ve eğitim bilimlerinde uzman olmak zorunda olmayan bu sosyal paydaşların, yeterlilikten öğrenme kazanımlarıyla açıklandığında bir mezundan ne bekleyeceklerini daha iyi bilmektedirler. Ayrıca bu durum, değerlendirme sürecinin amacına daha uygun olmasını da sağlayabilir.

Buna ek olarak, öğrenme kazanımlarına geçiş yapılmasının sosyal ve siyasi bir amacı da olabilir, yani eğitim ve öğretim sistemini (yeterlilikler dâhil) tüm kullanıcılar için daha şeffaf hale getirebilir ve böylece sistemin işlediği yol üzerindeki etki dengesini değiştirebilir (örneğin, hesap verebilirlik sistemine katkıda bulunabilir). Bu sosyal amacın bir kısmı, yeterlilik sistemlerinin geliştirilmesini ve örgün öğretim dışında başka yollarda öğrenmenin tanınmasının sağlanmasını içermektedir. Öğrenme kazanımlarının kullanılması ayrıca öğrenenlerin karşılımları gereken beklentiler hakkında daha net olmalarını sağlar ve öğrenmede inisiyatif almaları ve öğrenmelerini yönetmeleri için daha sorumluluk sahibi olmaları için onları teşvik eder.

Kuramsal Temel

Daha belirgin, kazanım odaklı öğrenme yaklaşımına geçiş pek çok teorik önermeyle desteklenmektedir. Bireylerin kendi öğrenme ihtiyaçlarını ve tercih ettikleri öğrenme sürecini yansıtmalarını sağlayan eğitim ve öğretim yöntemleri için kapsamlı bir teorik destek bulunmaktadır^[2].

[2] Bkz: Kolb and experiential reflection – Kolb, David A. 1984. *Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development*. Prentice-Hall, Inc., Englewood Cliffs, New Jersey; and constructivist theories first introduced by Vygotsky (zones of proximal development) – Vygotsky, L.S. (1978). *Mind and society: The development of higher mental processes*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Öğrenme kazanımlarının kullanılması bu teorilerle desteklenmektedir. Mevcut pek çok öğrenme taksonomisii^[3], öğrenme kazanımlarının tanımlamak için kullanılabilceği öğrenme süreçlerinin kavramsal aşamalarının hiyerarşisine dayanmaktadır. İş dünyasında, meslek standartlarının tanımlanması süreçleri^[4], mesleki bir faaliyetin bileşenlerinin daha açık hale getirilmesine dayalıdır ve bu bileşenler beklenen öğrenme kazanımlarına oldukça benzerlik göstermektedir. Uygulama toplulukları teorisi^[5], öğrenilecek şeye ve en iyi nasıl öğrenileceğine ilişkin bir anlayış gerektirmektedir. Bu teoriyi kullanırken, biliş, kişisel gelişim ve profesyonel gelişim, çalışanlar/öğrenenlerden beklenenle ilgili açık ifadelerle (öğrenme kazanımları gibi) desteklenecektir. “Güven alanları”^[6], öğrenme kazanımları olmadan da geliştirilebilir ve kapsayabilecekleri gizli anlaşmalar için daha güçlü olabilirler ancak büyümeleri ve genişlemeleri her zaman yaygın olarak kabul edilen belirgin standartlara bağlı olacaktır.

Mevcut Durum

Öğrenme kazanımları yavaş yavaş meslek ve eğitim standartlarının, müfredatın, değerlendirme ölçütlerinin, yeterlilik

tanımlayıcılarının ve ulusal yeterlilik çerçevelerindeki seviye tanımlayıcılarının temelini oluşturmaktadır. Bu araçların her birinde, öğrenme kazanımları farklı düzeylerde tanımlanmaktadır ve pek çok amaca hizmet etmektedir (örneğin: bir yeterliliği kazanan bir bireyin kapasitesiyle ilgili beklentiler, öğretim sürecine rehberlik edilmesi, değerlendirme sürecine rehberlik edilmesi)^[7]. Sonuç olarak öğrenme kazanımının oluşturulması ve oluşturulmasını sağlayan süreç, öğrenme kazanımının tasarlandığı fonksiyona göre değişiklik gösterebilir.

Öğrenme kazanımları yaklaşımıyla ortaya çıkan beklentiler, her zamankinden daha yüksektir. Öğrenme kazanımlarına geçiş, pek çok kişi tarafından aşağıda belirtilen şekilde görülmektedir:

- Eğitim ve öğretimin bireysel ihtiyaçlara göre şekillendirilmesi için bir fırsat (“aktif öğrenme”nin desteklenmesi).
- Hayat boyu öğrenme önündeki engellerin azaltılması için bir yol.
- Eğitim ve öğretim kurumları ve sistemlerinin hesap verebilirliğinin artırılması için bir yol.
- Eğitim dünyası ve işgücü piyasası paydaşları arasında daha iyi bir diyalog sağlayan ortak bir dil.

Eğitim ve öğretimin farklı bölümlerinde öğrenme kazanımlarına geçişin kapsamı, Kutu 1’de gösterildiği üzere bir Cedefop raporunda özetlenmiştir^[8].

[3] Öğrenme amaçları düzeylerini tanımlayan en bilinen taksonomi Bloom’un taksonomisidir.

– bkz. Lorin W. Anderson, David R. Krathwohl, Peter W. Airasian, Kathleen A. Cruikshank, Richard E. Mayer, Paul R. Pintrich, James Raths and Merlin C. Wittrock (2001) *A Taxonomy for Learning, Teaching, and Assessing – A Revision of Bloom’s Taxonomy of Educational Objectives*, Addison Wesley Longman.

[4] Örneğin; mesleklerdeki işlerin fonksiyonel analizi – bkz. B. Mansfield; L. Mitchell (1996) *Towards a Competent Workforce*, Hampshire, Gower.

[5] Lave, J., & Wenger, E. (1998) *Communities of Practice: Learning, Meaning, and Identity* Cambridge University Press.

[6] Bkz. örneğin, güven alanı oluşturan referans yeterlilik seviyelerinin geliştirilmesi

– Coles, Mike and Oates, Tim (2004) *European reference levels for education and training. An important parameter for promoting credit transfer and mutual trust*, Cedefop, Thessaloniki.

[7] Cedefop’un mesleki eğitim ve öğretim müfredatlarına ilişkin son çalışması, müfredat ve öğrenme programları düzeyindeki öğrenme kazanımlarının, düzenleyici ve öğretici olmak üzere başlıca iki işlevi olabileceğini göstermiştir. Düzenleyici işlevde, müfredatlar, bir bölgede eğitim sunumunun aynı yüksek kalite standardında olmasını sağlayan araçlardır, bu durumda öğrenme kazanımları değerlendirme için sağlam bir temel sağlamak zorundadır ve ölçülebilir olmalıdır. Öğretici işlevde, müfredatlar, öğretim ve öğrenme sürecinin yönlendirilmesi için bir çerçeve sunar, bu durumda öğrenme kazanımları ölçülemeyen yetkinlikler dâhil olmak üzere kapsamlı bir şekilde oluşturulabilir. Öğrenenlerin eğitim ve öğretimle hazırlandıkları değer ve rolleri yansıtır.

[8] Cedefop (2008) *The Shift to Learning Outcomes; Policies and Practices in Europe*.

Kutu 1: Öğrenme Kazanımlarına Geçiş: Uygulamada Neler Oluyor?

Genel Eğitim

Yetkinlik temelli yaklaşımlar ve öğrenme kazanımları, genel eğitim reformları hakkında bilgi vermek amacıyla yol gösterici bir mekanizma olarak kullanılmaktadır. Burada, müfredatı oluşturan konuların içeriğine önem vermek yerine, öğrenenin deneyimini şekillendirmek için anahtar yetkinliklerin ve öğrenme kazanımlarının tanımlanması üzerinde durulmaktadır. Öğrenme kazanımları, okul sistemlerinin modernleştirilmesine yönelik yöntemi göstermek için pek çok ülkede kullanılmakta böylece farklı düzeylerde (yönetişim, sistematik reform, müfredat, eğitim bilimi ve değerlendirme) yenileyici ve düzeltici bir etkiye sahip olmaktadır.

Mesleki Eğitim ve Öğretim (VET)

Pek çok ülkede mesleki eğitim ve öğretim, öğrenme kazanımlarının uygulanması açısından “öncü” bir rol oynuyor gibi görünmektedir. Mesleki eğitim ve öğretim yeterliliklerinin ve öğrenme kazanımlarının kullanıldığı müfredatların yeniden tanımlanmasına ilişkin istek, 1980’lerden bu yana bazı ülkelerde oldukça açık bir şekilde görülmektedir. Bu durum, VET’e atfedilen amaçla (öğrenenlerin işgücü piyasasına hızlı geçiş için hazırlanması) açıklanabilir. Ders programları ile okulda öğrenme ve işte öğrenmenin bir arada olduğu durumlarda, çalışma hayatında ihtiyaç duyulan öğrenme kazanımlarına çok daha fazla odaklanılmaktadır. Ancak üye ülkelerde son zamanlarda görülen müfredat reformları, öğrenme kazanımlarının kavramsallaştırılmasının nasıl genişlediğini ve yapısalcı öğrenme teorilerine dayanan daha bütüncül bir anlayış ve tanıma nasıl geçiş yapıldığını göstermektedir.

Zorunlu Eğitimden Sonraki Genel Eğitim

Avrupa’da, zorunlu eğitimden sonraki genel eğitim, eğitim sisteminin, öğrenme kazanımlarıyla ilgili reform fikirlerinden en az etkilenen parçasıdır. Bu büyük ölçüde, genel lise eğitiminin eğitici bir fonksiyonu varken, zorunlu eğitimden sonraki genel eğitimin seçmeli fonksiyonla gölgede bırakılmasından kaynaklanmaktadır. Sonuç olarak, genel lise eğitimi, pek çok durumda (hepsinde olmasa da) ayrıntılı müfredat veya ders programı gereklilikleriyle yakından ilişkili olarak kalmaktadır ve genellikle öğrenme kazanımlarının bilgi (ve entelektüel beceriler) yönlerini değerlendiren yazılı final sınavıyla değerlendirilmektedir. Öğrenme kazanımlarının, üniversite müfredatı ve eğitim bilimlerinde biçimlendirici bir etkisi olmaya başlarsa, bunun genel lise eğitimindeki müfredat, eğitim bilimi ve değerlendirme üzerinde de önemli bir etkisi olabilir.

Yükseköğretim

Öğrenme kazanımlarının yükseköğretimde de gittikçe artan önemli bir rolü vardır. Avrupa politika düzeyinde ve üye ülkelerdeki politika düzeyinde kapsamlı bir anlaşmanın olduğu öğrenme kazanımları yaklaşımının yükseköğretim kurumlarında daha yavaş bir şekilde benimsendiği bilinmektedir. İlerleme yavaş olsa bile öğrenme kazanımları bakış açısı, uzun vadede yüksek eğitim ve öğretim reformuna doğru büyük bir geçişi işaret edebilir.

Kaynak: Cedefop (2008) *Öğrenme Kazanımlarına Geçiş: Avrupa’daki Politika ve Uygulamalar (The Shift to Learning Outcomes; Policies and Practices in Europe)*

Yukarıda bahsedilen Cedefop çalışmasında aşağıdaki hususlarla ilgili de bilgi verilmektedir:

- Öğrenme kazanımları, Avrupa'daki ulusal yeterlilik çerçevelerinin geliştirilmesi için önemlidir. Burada, öğrenme kazanımlarının belirlenmesi, alınan eğitim ve öğrenmenin türü, yöntemi veya süresine bakılmaksızın çok sayıda öğrenenin başarılarını göstermek için düzenleyici bir unsur olabilir.
- Çok sayıda Avrupa eğitim ve öğretim sisteminde (ancak hepsinde değil), yaygın ve serbest öğrenmenin tanınmasına daha çok öncelik verilmeye başlanmıştır.
- Bu, öğrenme kazanımlarının kullanımının artmasıyla ve yeterlilik sistemlerinin daha tutarlı ve anlaşılabilir hale getirilmesi girişimleriyle desteklenmektedir.
- Öğrenme kazanımlarının, değerlendirme yöntemleri üzerinde etkisi olacağı beklenebilir. Ancak, kanıtlar öğrenme kazanımlarının şu anda öğrenmenin değerlendirilme yöntemleri üzerinde sınırlı bir etkisinin olduğunu göstermektedir.
- Öğrenme kazanımları, verim sağlanması ve zamana dayalı program ve eğitim sistemlerinden uzaklaşmasının sağlanması için kullanılmaktadır. Verim, programların bazı kısımlarındaki talimatlardan muafiyeti ve eğitim süreçlerinin kurumsal hesap verebilirliğe dayalı çıktılarının (öğrenme kazanımları olarak tanımlanır) artırılmasını içerebilir.

Öğrenme kazanımlarının etkisi olduğuna dair ne tür kanıtlar var?

Örtük öğrenme beklentileri kullanımından (muhtemelen programın süresi, eğitim kurumu ve öğretim özelliklerine bağlı olarak) *açık öğrenme kazanımı ifadelerinin* kullanımına geçişin etkisinin net ve açık bir şekilde belirlenmesi oldukça zordur. Çok sayıda değişken, kavramsal kargaşa ve diğer "karışan" unsurlar, beklenebilecek potansiyel olarak yararlı sonuçları yayacaktır. Örneğin, öğrenmenin gelişen ve devam eden beklentilerinde (gayri resmi ve resmi olarak) "profesyonel kültürler" in rolü oldukça etkilidir. Bu nedenle, başarının objektif kanıtı, uzmanların, politika yapımcıların, politikacıların, sosyal ortakların ve kurum müdürlerinin profesyonel hükümleriyle sınırlıdır. Öğrenme kazanımlarının etkisiyle ilgili bize bilgi veren araştırmaya dayalı bazı raporlar^[9] vardır. Bunlar arasında özellikle çeşitli Cedefop çalışmaları ve Bologna uygulama raporları^[10] ve öğrenme kazanımlarının etkilerine ilişkin dolaylı bilgileri yayan ve ulusal düzeyde uygulanan değerlendirme serileri bulunmaktadır. Örneğin, müfredat üzerine bir Cedefop çalışmasında^[11], aktif öğrenme yöntemlerinin artan kullanımına dikkat çekmekte ve öğrenme kazanımlarına geçerek öğrenenin daha merkezde olduğu yaklaşımlar desteklenmektedir.

[9] Etkiye ilişkin bilgi veren çalışmalarla ilgili bilgi almak için bkz. Bölüm 4.

[10] Bologna sürecinin uygulamasına ilişkin raporlama yapan ülkeye şu adresten ulaşabilirsiniz: <http://www.ehea.info/article-details.aspx?ArticleId=86>

[11] Cedefop (2010) *Learning outcomes approaches in VET curricula* <http://www.cedefop.europa.eu/EN/publications/16433.aspx>

Öğrenme kazanımlarının kullanımıyla ilgili bilginin etkisine ilişkin bir bilgi kaynağı da OECD Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programının (PISA) politika yapma üzerindeki etkisinin sonuçlarıdır. Avrupa ülkeleri arasında PISA'nın olumsuz sonuçlarla karşılaşması, öğrenme kazanımlarını iyileştirmeyi amaçlayan politikaları tetiklemektedir. PISA, oldukça karmaşık eğitim ve öğretim sistemlerine (girdilere dayalı olarak) rağmen öğrenme kazanımlarının büyük ölçüde farklılık gösterdiğini ve bazı alanlarda ortadan kaybolduğunu göstermiştir.

Politika yapımcılar için deneysel kanıtlar sunmak için Avrupa düzeyinde, ulusal düzeyde ve (istihdam) sektör düzeyinde değerlendirme planları kullanılırsa ileride faydalı olacaktır. Öğrenme kazanımlarına geçişin, politika söylemlerinde yer bulması oldukça zordur (akademik literatürde şiddetli bir tartışma olmasına rağmen) ancak öğrenme kazanımları bakış açısının tartışmalarla sınırlı olabileceği ve eğitim, öğretim ve öğrenme üzerinde etkisinin artmayacağı konusunda endişeler vardır. Bazı paydaşlar, öğrenme kazanımları bakış açısının iyi değerlendirilmeden kullanımının zararlı olabileceğini, diğer önemli eğitim politikalarına zarar verebileceğini ileri sürmektedir.

2

Öğrenme Kazanımları Nelerdir?

Öğrenme kazanımları, bir öğrenme süreci sonunda öğrenenin bilmesi, anlaması veya yapması beklenenlerin beyanı olarak tanımlanmıştır. Öğrenme kazanımlarına ilişkin bu basit anlayış, öğrenme bağlamının önemli olup olmadığıyla ilgili ve önemliyse açık hale gelmesi için nasıl tanımlanması gerektiğiyle ilgili sorular sorulduğunda daha karmaşık hale gelebilir. İlk bakışta basit görünen bu tanım, öğrenme kazanımlarının yazılması için kullanılan ayrıntı düzeyi göz önünde bulundurulduğunda karmaşık hale gelebilir. Diğer bir deyişle, öğrenme kazanımlarının faydalı olacak şekilde nasıl yazılacağı düşünüldüğünde, çok ayrıntılı tanımlar kafa karıştırıcı olabilir ancak çok genel ifadeler de anlamsız olabilir. Yani burada en önemlisi amaca uygun öğrenme kazanımlarının nasıl yazılacağıdır.

Bazıları için kafa karıştırıcı olan bir diğer durum, öğrenme kazanımları ile yetkinlik arasındaki ilişkidir. Bazı kişiler, öğrenme kazanımları açısından

tanımlanan yeterliliklerden bahsederken yetkinliğe dayalı yeterlilik terimini kullanmayı tercih eder. Yetkinlik kavramı, performansı tanımlarken yaygın bir şekilde kullanılmaktadır ve özellikle mesleki eğitim ve öğretimde oldukça önemli bir kavramdır.

Yetkinlik temelli yeterliliklerde, öğrenme kazanımları tanımlandığında ve değerlendirildiğinde öğrenme (veya çalışma) bağlamının etkisi dikkate alınmaktadır. Bu bağlamın; önemli olduğu düşünülen öğrenme kazanımları, bunlar arasındaki etkileşim, öğrenenin öğrendiği yöntem, kazanımların nasıl değerlendirildiği ve en önemlisi alanda yeterliliklere verilen değer üzerinde önemli bir etkisi vardır.

Yetkinlik temelli yeterlilikler aslında bir kişinin belirli bir alanda veya meslekte çalışmak için kalifiye olduğunu belirten ifadedir. Yetkinlik yaklaşımı, bireylerin işgücünün (potansiyel) parçaları olarak görülmesiyle ve bireyin işteki etkinliğini en üst düzeye çıkarma sorumluluğuyla

(ekonomistlerin yaklaşımı) yakından ilgilidir. Tam tersine, öğrenme kazanımları terimi, genel bilgi düzeyini ve işgücü piyasasının ihtiyaçlarının ötesinde etik, kültürel ve sosyal becerileri içerebilir. Bazı öğrenme kazanımı türleri, kavramsal özelliğe ilişkin gerekliliği (örneğin genel eğitimde müfredatı tanımlayanlar) yerine getiremeyebilir. Bu nedenle, öğrenme kazanımlarının tanımlanmasının yetkinlik temelli yeterliliklerin tanımlanmasına doğru atılan önemli bir adım olarak görülmesi önemlidir.

Diğer bir deyişle, yetkinlik temelli yeterlilikler, öğrenme kazanımlarına dayalı yaklaşımların nasıl kullanılacağına ilişkin bir örnektir.

Öğrenme kazanımları ile yetkinlik arasındaki fark, AYÇ Tavsiye Kararı'nda daha net bir şekilde ifade edilmektedir^[12]. Burada öğrenme kazanımları, "öğrenenin öğrenme sürecini tamamladıktan sonra bildiği, anladığı ve yapabildiği şey" olarak tanımlanırken, yetkinlik "iş veya okul ortamında ve profesyonel ve kişisel gelişimde bilgi, beceri ve kişisel, sosyal ve/veya metodolojik yeteneklerin kullanımına ilişkin kanıtlanmış yetenek..." anlamına gelmektedir. Bu nedenle yeterlilikler bireyin eylemlerinde gösterdiği özelliklerine daha yakındır.

Öğrenme kazanımları, farklı ortamlarda çeşitli kategorilerde sınıflandırılmıştır. AYÇ, öğrenme kazanımlarını, bilgi (gerçekler, ilkeler ve kavramlar), beceri (bilişsel ve pratik) ve yetkinlik (sorumluluk alma ve bağımsız davranma yeteneği gibi) olarak sınıflandırmaktadır. Bazı durumlarda, AYÇ kategorileri alt kategorilere

de ayrılmaktadır. Örneğin; yetkinlik, bireysel ve sosyal yetkinliklere ayrılmakta ve başka durumlarda, bağlam; rol, öğrenmeyi öğrenme ve iç görüye ayrılmaktadır.

Tüm bu uyarı ve farklılıklarla birlikte, temel tanımın basitliği yakında ortadan kaybolacaktır ve öğrenme kazanımlarına yönelik tek bir ortak yaklaşım yoktur.

Öğrenme kazanımlarının kullanımı için bağlama çok önem verilmektedir. Bunu göz önünde bulundurarak, Bölüm 3'te (aşağıda), müfredatın içeriğinin, meslek standartları/profillerinin, değerlendirme ölçütlerinin, yeterlilik özelliklerinin ve son olarak yeterlilik çerçevelerindeki seviye tanımlayıcılarının tanımlanmasında öğrenme kazanımlarının kullanımı incelenmektedir.

Soru-Cevap

Öğrenme kazanımlarının arka planını tanımladıktan sonra, anlamaya yardımcı olmak ve daha derin bir tartışmaya temel oluşturmak amacıyla öğrenme kazanımlarıyla ilgili genellikle sorulan sorulara yanıt vermek faydalı olabilir. Örneğin, yukarıda *Öğrenme kazanımları ile yetkinlik arasındaki fark nedir?* sorusuna yanıt verilmeye çalışılmıştır. Diğer sorular aşağıda cevaplanmaktadır.

S: Öğrenme kazanımlarının kullanılması yeni bir fikir mi?

C: Hayır. Öğrencilerin ve çalışanların beklentileri, bu şekilde yıllardır tanımlanmaktadır ve temel ülkelerde, eğitimin alt sistemleri, iş sektörleri ve şirketler, öğrenme ve çalışmaya yönelik daha kazanım odaklı bir yaklaşım kullanımına öncülük etmişlerdir.

[12] Avrupa Parlamentosu ve Konseyin, hayat boyu öğrenmeye ilişkin Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi oluşturulmasına yönelik tavsiye kararına şu adresten ulaşabilirsiniz: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:111:0001:0007:EN:PDF>

Ancak mesleki eğitim ve öğretim alanında, öğrenme kazanımı yaklaşımları geçmişe kıyasla daha kapsamlı ve bütüncül bir anlayışa dönüşmüştür. Öğrenme kazanımlarına doğru ilerlemeye yönelik yeni ivme, muhtemelen eğitim, çalışma uygulamaları, eğitim ve öğretimde daha fazla şeffaflık ve bu alanlar arasında köprü kurma isteğinden kaynaklanmaktadır. Avrupa tek işgücü piyasasını oluşturacak ve uluslararası çalışan hareketliliğini artıracak Avrupa düzeyindeki faaliyetler de öğrenme kazanımlarının daha kapsamlı kullanılmasında katalizör olmuştur.

S: Bütün öğrenmeler öğrenme kazanımı olarak yazılabilir mi?

C: Çoğu öğrenme, beklenen kazanımlar açısından tanımlanabilir ancak bazı zorluklar vardır. Örneğin, bir okulun amacı çocukların iyi vatandaşlar olarak yetişmesini sağlamaksa, öğrenme bunun için nasıl özelleştirilebilir? Eğitim ve öğretim, pek çok şekilde ve yöntemde gerçekleşebilir ve bazılarını tahmin etmek imkânsızdır. Öğrenme kazanımlarının ölçülebilir olması gerektiğine ilişkin genel bir beklenti vardır (Öğrenen kazanımı gösterdi mi göstermedi mi?). Bazı öğrenme kazanımları ölçülebilir değildir, bu nedenle objektif olarak bildirilemezler. Örneğin, bir öğrenme kazanımının bir çalışanın belirli bir acil durumu

ele alabilmesine yönelik olacağını ifade etmek mümkündür. Ancak acil durum sadece öğrenme durumunda simule edilebiliyorsa çalışanın yetkinliği hakkında objektif olmak nasıl mümkün olabilir? Çalışan, acil duruma kendine güvenerek ve yetki alarak tepki gösterebiliyorsa bu tutumlar nasıl ölçülebilir? Bazı bilgi, beceri ve yetkinlik türlerinin, özellikle örtük bilgi, oldukça kavramsallaştırılmış bilgi, beceri ve yetkinliklerin (ölçülebilir) öğrenme kazanımı olarak yazılması zordur.

S: Öğrenme hedefleri ile öğrenme kazanımları arasındaki fark nedir?

C: Fark olmak zorunda değildir. Hedefler, kazanım olarak yazılabilir. Örneğin, bitki örneklerinden güllerin çiçekçilik için gerekli koşullarını öğrenmek, bitki örneklerini çeşitli koşullarda gül üretmek için kullanabilmek olarak ifade edilebilir. Her ikisi de öğrenilecek belirli becerilerle güçlendirilebilir. Ancak genellikle öğrenme hedefleri öğretmenler için yazılır ve öğrenme kazanımları öğrenenler ve öğretmenler tarafından daha kolay anlaşılır. Öğrenme kazanımları, adından da anlaşılacağı üzere, öğrenmenin belirtisi olacak şekilde ifade edilirken, öğrenme hedefleri istenen öğrenmeyi sağlayabilecek veya sağlayamayacak öğretim programına kılavuz olarak yazılır.

Hedef

– Bu modülün hedefi, ilkokul sınıfında disiplin konularını gözden geçirmektir. Disiplin ve kontrol için sorunlu davranış ve stratejilerin kaynağını göz önünde bulunduracağız.

Öğrenme Kazanımı

– Bu modülün sonunda, öğrenenin ilkokul çocuklarının sınıftaki sorunlu davranışının düzeltilmesine yönelik standart yöntemleri belirterek bu davranışın ortak sebeplerini açıklayabilmesi beklenmektedir.

S: Öğrenme kazanımlarının kullanımı ile girdi tedbirlerinin kullanımı arasında belirli bir denge noktası var mı?

C: Sabit bir nokta yoktur. Her ikisinin de ölçeği bağlama bağlıdır. Birinin yetkinliğinin geliştirilmesinin hedeflendiği iş/egitim ortamında, öğrenme kazanımlarının müfredatın ifade edilme şekline nüfuz etmesi beklenebilir. Ancak bir kişinin gelişmiş kimya araştırmaları gibi öncü bir uygulama topluluğuna girmek için eğitildiği bir durumda, beklenen öğrenme, dünya standartlarındaki uzmanların çalışmalarıyla ilgilenme süreçleri olarak ifade edilebilir.

S: Eğitim ve öğretim sisteminin öğrenme kazanımı yaklaşımını hâlihazırda benimseyen belirli kısımları var mıdır?

C: Yetkinlikle güçlü bir ilişkisi olan mesleki eğitim ve öğretimde genellikle öğrenme kazanımı yaklaşımı benimsenmiştir. Mesleki eğitimde, üniversitelerde ve işyerlerinde yetkinliğe büyük ölçüde odaklanıldığı için bu şaşırtıcı değildir. Cedefop'un (2008) öğrenme kazanımlarına ilişkin çalışmasının sonuçlarında, eğitim ve öğretimin işgücü piyasası ihtiyaçlarını daha iyi yansıtabilmesi için öğrenme kazanımı yaklaşımının düzenlenmesine yönelik tüm ülkelerde gelişmelerin devam ettiği açıklar.

S: Öğrenme kazanımlarının kullanımında zorluk yaşayan eğitim sektörleri var mıdır?

C: Hayır. Ancak genel eğitimde (ilk derece eğitim), kazanımların 10 yıl veya daha fazla öğrenme ve olgunluğu kapsamı beklenmektedir. 10 yıl içinde kazanılan bilgi, beceri ve yetkinliklerin miktarı, karmaşıklığı ve belirtileri, yeterliliğin öğrenme kazanımı açısından tanımlanmasını zor bir hale getirmektedir. Ancak kuzey ülkelerinden çıkarılan dersler, bu alandaki olasılıkları

göstermektedir. Öğrenme kazanımları, tüm okul dönemindeki öğrenmeyi kapsayacak şekilde yazılmak istenirse genel ifadeler ortaya çıkacaktır ve çok faydalı olmayacaktır. Öte yandan, her konudan, tüm deneyimlerden ve her okul yılından elde edilen öğrenmeyi kaydetme girişiminde bulunulursa öğrenme kazanımlarının tanımı, okuldaki öğrenmeye ilişkin genel durumu ifade etmeyen belirli öğrenmenin daha ayrıntılı bir kataloğu haline gelecektir.

S: Öğrenme kazanımları, öğrenme ifadelerinin minimum "alt sınırı" olarak mı yazılmalıdır veya "en iyi" veya "ortalama" öğrenciden başarılması beklenen nedir?

C: Öğrenme kazanımları tüm bunlardan bağımsızdır. Ayrı ayrı öğrencilerin öğrenmesiyle ilgili değildir. Ancak bireyin belirli bir öğrenme kazanımındaki öğrenmesinin değerlendirmesi bir dizi değerlendirme ölçütüyle yapılabilir^[13]. Bunlar, değerlendirmeye ölçülebilir olarak yazılır. Bu değerlendirme ölçütlerinden biri karşılanmazsa, öğrenme kazanımının gösterilip gösterilmediğine dair karar verilmesi gerekir. Bu, alt sınır, ortalama veya en iyi olabilen değerlendirme ölçütleri (birlikte ele alınan) için açıktır.

S: Öğrenme kazanımları ve öğretim ve öğrenme değerlendirmeleri birbirleriyle nasıl ilgilidir?

C: Öğrenme kazanımları; öğretim, öğrenme ve değerlendirme için ortak bir referans olarak anlaşılabilir. Uygun bir öğretim ve öğrenim stratejisi, öğrenenlerin öğrenme kazanımlarını elde etmelerini sağlar. Uygun bir değerlendirme yöntemi, öğrenme kazanımlarının elde

[13] Değerlendirme ölçütleri, öğrenme kazanımı ifadelerine bağlıdır. Değerlendirme ölçütleri, öğrenenin yapması bir şey yapmasının beklendiği veya bağımsızlık düzeyinin beklendiği bağlamla ilgili daha fazla ayrıntı içerecektir. Öğrenme kazanımlarının çok fazla ayrıntıyı içerecek şekilde yazılmasına karar verilebilir ve bu kazanımlar değerlendirme amacına doğrudan hizmet edebilirler ancak bu öğrenme kazanımı ifadelerini çok kapsamlı ve karmaşık hale getirecek ve bu ifadelerin şeffaflığını olumsuz bir şekilde etkileyecektir.

edilip edilmediğini kontrol etmek için kullanılır. Öğrenme kazanımları, öğretim, öğrenme ve değerlendirme arasındaki uyum, genel öğrenme deneyimini öğrenenler için daha tutarlı, şeffaf ve anlamlı hale getirir.

S: Öğrenme kazanımı yaklaşımının potansiyel dezavantajları var mıdır?

C: En önemli argüman, öğrenme kazanımlarının bir öğrenme programında elde edilen öğrenmenin tamamını tanımlamasının mümkün olmayacağı yönündedir. Öğrenme kazanımları, profesyonel olarak yapılandırılmış, esnek ve duyarlı (bireylere ve onların ihtiyaçlarına) öğrenme deneyimini, ifade dizilerine indirgeyebilir.

Bazen dezavantajlar, öğrenme kazanımı yaklaşımının kendisinden değil, yaklaşımın tasarlanma ve uygulanma yönteminden kaynaklanmaktadır. Örneğin, çok ayrıntılı öğretim ve öğrenme mevzuatı için kullanıldığında öğrenmeyi aslında kısıtlarlar. Öğrenme kazanımları çok fazla sınırlandırılırsa müfredat değerlendirme odaklı hale gelebilir veya öğrenme kazanımları uygulamayı değiştirmeden yalnızca programları/modülleri tanımlayan ifadeler olarak kullanılırsa veya öğrenme kazanımları iyi yazılmazsa öğrenenler ve öğretmenler arasında kafa karışıklığına sebep olabilir.

S: Öğrenme kazanımlarının nasıl yazılacağına ilişkin kural/öneri var mıdır?

C: Evet. Pek çok eğitim sağlayıcı, öğrenme kazanımlarının yazılmasına ilişkin ortak kurallar kullanılması konusunda mutabık kalmıştır. Bu kurallar bazen bir programın öğrenme kazanımlarına dönüştürüldüğü durumlarda, ortaya çıkan ortak konuların tamamını kapsayan kılavuzlarda belirtilmektedir. Bu tür kural dizilerinin bir örneği, Bologna el kitabında özetlenmektedir^[14]. Bir başka örnek, mesleki

eğitim ve öğretim müfredatındaki tüm öğrenme kazanımlarının aşağıda belirtilen özelliklere sahip olduğu İspanya'dandır:

- Açıkça belirlenebilir "başarılar"dır (master halinde yazılır).
- Eğitim ortamında başarılabılır olmalılardır.
- Öğrenciler için uygulanabilir.
- Gözlemlenebilir bir davranış içermelilerdir.
- Ölçülebilir olmalılardır.
- 3, 4 ve 5. maddenin sonucu olarak, değerlendirilebilirler.
- Bir eğitim seviyesi oluştururlar ve belirli ulusal beceri ve yetkinlik seviyesiyle ilgililerdir.

Öğrenme kazanımlarının yazılmasına ilişkin kılavuz mevcuttur ve yukarıda belirtilen yedi özelliğin yerine getirilmesi için yeterliliklerin tanımlanmasına ilişkin öğrenme kazanımlarını yazmak isteyen kişilere yardımcı olur. Böylece öğrenme kazanımlarının bir sistemde veya alt sistemde tanımlanma şeklinde tutarlılık sağlanır.

S: Öğrenme kazanımları kalite güvencesiyle nasıl ilgilidir?

C: Kalite güvence süreçleri, öğrenme kazanımlarına dayalı olurlarsa daha şeffaf ve etkili olmaktadır. Örneğin, İrlanda'daki üniversitelere yönelik kurumsal inceleme sürecinde^[15] öğrenme kazanımları; öz değerlendirme, saha ziyareti ve raporlama sürecinin parçasıdır:

... tüm kursların ve her bir ders programının belirlenen ölçüt ve standartlar doğrultusunda tanımlanan öğrenme kazanımlarına sahip olmaları gerekir... ve Ulusal Yeterlilik Çerçevesine dâhil edilen programlar için öğrenme kazanımlarının nasıl elde edildiği (örneğin, dâhili gözden geçirme ve harici değerlendirici süreçleri dâhil).

[14] Bkz. Öğrenme Kazanımları ve Yetkinlikler, Kısım 3.4-1, Kennedy, Hyland and Ryan (2006).

[15] Bkz. İrlanda Üniversiteler Kalite Kurulu (2009) Institutional Review of Irish Universities Handbook <http://www.iuqb.ie/info/iri.aspx>

3

Farklı Ortamlarda Öğrenme Kazanımları

Öğrenme, farklı bağlamlardaki kazanımları açısından ve farklı amaçlarla tanımlanmaktadır. Örneğin;

- **Eğitim bağlamı:** Öğrenme kazanımları; müfredatlar, modüller, ders tanımları, eğitim standartları, yeterlilikler ve değerlendirme standartlarında ifade edilmektedir.
- **Çalışma bağlamı:** Öğrenme kazanımları; meslek standartları ve profillerinde, iş profillerinde, iş ilanlarında, performans ölçme/değerlendirme sistemlerinde ve işe alım sistemlerinde mevcuttur.
- **Rehberlik bağlamı:** Öğrenme kazanımlarıyla ilgili bilgiler, eğitim rehberlik sistemleri ve mesleki bilgi ve iş bilgisinde mevcuttur.
- **Kişisel bağlam:** Bireyler, öğrenme kazanımlarını özgeçmiş veya kişisel yetkinlik profilleri aracılığıyla bildirirler.

Avrupa'daki yeterlilik tanımları karşılaştırıldığında, kaynak, ayrıntı düzeyi, şekil ve yapı açısından çeşitli yaklaşımlar olduğu ortaya çıkmaktadır. Bir taraftan bilgi, beceri ve yetkinlikteki öğrenme kazanımlarını yapılandıran basit tabloları gözlemlemek mümkünken, öte yandan tek bir yeterliliği tanımlayan 100 sayfalık bir katalog vardır. Farklılıklar yalnızca ülkeler arasında değil aynı zamanda ülkelerdeki eğitim alanı ve kurumlar arasında da bulunmaktadır.

Farklı amaçlar (roller, fonksiyonlar), hedef kitle (öğrenenler, öğretmenler) ve yeterlilik tanımlarını yazan kişiler (öğretmenler, yetkililer) göz önünde bulundurulduğunda bu şaşırtıcı değildir.

Aşağıdaki kısımlarda, aşağıda belirtilen farklı amaçlar için öğrenme kazanımlarının yazılmasıyla ilgili bazı hususlar ele alınmaktadır:

- Meslek ve eğitim standartları (Bkz. Kısım 3.1).
- Müfredat/program tanımları (Bkz. Kısım 3.2).
- Değerlendirme özellikleri (Bkz. Kısım 3.3).
- Yeterlilik tanımlayıcıları (Bkz. Kısım 3.4).
- Ulusal yeterlilik çerçeveleri (Bkz. Kısım 3.5).
- Öğrenme kazanımlarının, öğretim ve değerlendirme amaçları dışında kullanımı (Bkz. Kısım 3.6).

Yukarıda da belirtildiği üzere, bir öğrenme kazanımının en büyük katkısı, bu kazanımın amaca uygun olmasını sağlayan bir ayrıntı düzeyinde ifade edilmesidir. Aşağıdaki kısımlarda, tanımın yapıldığı bağlamın öğrenme kazanımlarının ifade edilme şekli üzerindeki etkisi açıkça gösterilmektedir. Öğrenme kazanımlarının farklı bağlamlarda uygulanmasıyla ilgili diğer örnekler, bu notun ilerideki versiyonlarına dâhil edilecektir.

Öğrenme kazanımlarının amaçlarının özeti

Öğrenme kazanımlarının bulunabildiği yerler	Öğrenme kazanımlarının bu belgedeki amacı
Meslek standartları	İlgili meslekteki görev ve beklentilerin tanımlanması. Çalışma usullerinin tanımlanması, sürekli eğitim, işe alım, performans değerlendirme sistemleri ve sosyal diyalog için bir temel oluşturulması. Meslek standartları, mesleki eğitim yeterliliklerini tanımlamak için de kullanılabilir.
Müfredat	Her bir öğrenme faaliyetindeki beklentilerin tanımlanması. Öğretmenlere, öğretim sürecinde, yöntem seçiminde rehberlik edilmesi. Öğrenenlere, ilgili öğrenme faaliyetinden sonra ne yapmaları/bilmeleri beklendiğiyle ilgili bilgi verilmesi.
Değerlendirme ölçütleri/ özellikleri	Neyin değerlendirileceğinin belirlenmesi ve öğrenme kazanımlarının (bir yeterlilik veya öğrenme faaliyeti/birimi için) karşılanmasının sağlanması. Öğrenenlerin performansını değerlendirirken homojenliğin sağlanması.
Yeterlilikler	Yeterliliğe sahip bir bireyin genel beklentilerinin belirlenmesi. İşverenler söz konusu yeterliliğe sahip bir bireyi işe alırken işverenlere bilgilendirme yapılması. Oryantasyon aşamasında (bir yol seçerken) öğrenenlere bilgi verilmesi ve rehberlik personeli tarafından kullanılması. Yeterlilik sisteminin yönetilmesi (örneğin, yeterliliklerin eksik olduğu alanların belirlenmesi).
Yeterlilik çerçeveleri	Bir ülkedeki öğrenme seviyelerinin belirlenmesi ve bu seviyelere göre çerçeve kapsamındaki yeterliliklerin türlerinin ve şekillerinin sınıflandırılması. Ayrıca bir ülkedeki yeterlilik seviyelerine ilişkin ulus üstü anlayışın geliştirilmesi.

Meslek Standartları

Meslek standartları birçok yöntemle oluşturulur^[16] ve bir mesleğin, işin veya görevin tanımlanmasına yardımcı olur. Bir iş ortamında gerekli olan yetkinlikleri belirtir ve neredeyse her zaman kazanımlar şeklinde yazılır. Yeterlilik sahibi bireyin yapabilmesi

gereken profesyonel görev ve faaliyetleri ve bu amaçla gerekli olan yetkinlikleri belirtir. Tabii ki bir bireyin bu yetkinlikleri göstermek için bunları öğrenmesi gerekir, bu nedenle meslek standartları genellikle öğrenme kazanımları, öğrenme programları ve eğitim profillerinin tanımlanması için kullanılır (bkz. aşağıdaki kısım).

[16] Bkz. Erpenbeck, J. and L. von Rosenstiel (2003) Handbuch Kompetenzmessung.

Ancak pek çok ülkede meslek standartları, eğitim gerekliliklerinden farklıdır, yani;

- Yetkinliklerin öğrenilmesine yönelik belirli bir rota belirlenmez veya tercih edilmez.
- Standartlar, sosyal ortaklar tarafından kolayca güncellenebilir.
- Öğretmenler ve eğitimciler, pedagojik becerilerini gösterme konusunda özgürdür.

Litvanya'da, meslek standartlarının geliştirilmesine ilişkin bir araştırma raporu^[17], meslek standartlarının kilit rolünün, eğitim ve öğretim ile işgücü piyasası ihtiyaçları arasında

bir bağlantı kurulması olduğunu öne sürmektedir. Raporda, meslek standartlarının kalitesine ilişkin başlıca ölçütlerin, işyerindeki gerçek duruma yanıt vermeleri ve eğitim sisteminin beklentilerine yanıt vermeleri olduğu böylece eğitim programları için uzun vadeli rehberler sağlandığı ileri sürülmektedir.

Meslek standartları, eğitime ilişkin öğrenme kazanımları ve işyerinde öğrenmenin temelini tanımlayan olarak düşünülebilir. Aşağıda bu noktayı aydınlatmak için bazı örnekler verilmektedir.

Yönetici asistanının görevlerinden bir standart örneği

Yönetici asistanının görevleri aşağıdaki şekildedir:

A) Yöneticinin veya ekibin faaliyetlerinin ve projelerinin operasyonel anlamda düzenlenmesi ve takip edilmesi,

1. Ekibin günlük faaliyetlerinin düzenlenmesi ve koordine edilmesi:

Karmaşık ve ortak gündemlerin güncel tutulması, seyahat ve toplantıların düzenlenmesi.

2. Proje ve faaliyetlerin hazırlanması, koordine edilmesi ve takip edilmesi:

Planlama, kontrol etme, uyarma ve değerlendirme.

B) İşleyişin yönetilmesi, organizasyon ve bilgi paylaşımı.

1. Bilginin araştırılması, sentezlenmesi ve paylaşılmasının sağlanması:

Araştırmalar, dokümantasyon hazırlama, sentez, basın özeti, bilgi paylaşımı vs.

2. Arşivleme, belgelerin takip edilirliliği ve erişilebilirliği:

Arşivleme, sınıflandırma prosedürleri.

standart, yönetici asistanının idari personeli ve ekipleri desteklemesini sağladığına inanılan öğrenme kazanımlarına dönüştürülebilecek on yetkinliği (yukarıda yalnızca dördü verilmiştir) göstermektedir. Standart, bu kazanımların elde edilmesi için gerekli olan eğitimle ilgili hiçbir bilgi vermemektedir. Ancak bu meslek standardını tanımlayan belgenin bir başka kısmında bilgi ve anlayış düzeyi tanımlanmaktadır. Örneğin, bu standardı yerine getiren kişinin, diğerlerinin yanı sıra, aşağıda belirtilen hususları bilmesi gerekir:

- Elektronik ajandaların ve işlevlerinin kullanılması.
- Planlama araçlarının kullanılması.
- Bilişim ve iletişim teknolojilerinin (ICT) kullanılması.
- Bilginin araştırılması, ilgili bilginin belirlenmesi ve bilgilerin sentezlenmesi.
- Tekniklerin ve kuralların sınıflandırılması ve arşivlenmesi.
- Anket hazırlanması.
- vs.

[17] Litvanya Çalışma ve Sosyal Araştırma Enstitüsü (2007) *The Methodologies of the National Occupational Standard*, Vilnius.

Bu farklı bilgi ve anlayış düzeyi gerekliliklerinin bir eğitim programının bir parçasını oluşturduğu sonucuna varılabilir.

Meslek standartlarında, bu standartların yerine getirileceği bağlam ayrıntılarıyla belirtilmektedir böylece yetkinlik olarak kabul edilebilirler. Bu bağlamda, öğrenme kazanımları ve yetkinlikler anlam açısından yakındır.

Meslek standartları, eğitim müfredatı ve yeterlilikler için temel oluşturmanın dışında pek çok amaçla kullanılmaktadır. Şirketlerin, şirket yapısını, çalışma usullerini, personel değerlendirmesini ve eğitim ihtiyaçlarını belirlemek için kullanılan araçlardır. Bu nedenle, meslek standartlarının tanımı, genellikle en iyi, sosyal ortaklar tarafından inşa edilir.

Müfredatlar ve Eğitim Programları

Müfredatlar, niyetleri belirtir. Müfredattaki öğrenme kazanımları; genel amaçları, bir öğrenme programının belirli sonuçlarını veya bir modülün belirli sonuçlarını belirtebilir. Öğretmenler ve kurum müdürleri tarafından ve öğretmenler ve kurum müdürleri için yazılabilir ve eğitim bilimi uzmanlarının ve ilgili disiplinin veya öğrenenin dilini kullanabilirler. Öğrenme kazanımlarında genellikle öğrenenin dili kullanılır ve potansiyel bir öğrenenden program (veya modül) sonunda ne bilmeleri, anlamaları ve yapmaları beklendiği açıklanır.

Öğrenme kazanımları, tüm öğrenme programlarına (öğrenme kazanımları kapsamlı olduğunda) ve modüllere (öğrenme kazanımları belirli olduğunda) uygulandığında öğrenme kazanımlarının ayrıntı düzeyi arasında belirgin bir fark vardır. Program düzeyindeki öğrenme kazanımları, öğrenenlerin tüm programın sonunda bilmeleri ve yapmaları beklenen ifadelerdir, bu nedenle programdaki unsurlarla

veya modüllerle ilgili öğrenme kazanımlarının tamamını göz önünde bulunduracak şekilde etraflıca yazılırlar. Bu program düzeyindeki kapsamlı tanımlar bazen yeterlilik profilleri olarak adlandırılır (bkz. Kısım 3d). Başka bir ayrıntı düzeyinde de derine inmek mümkündür ve öğrenme kazanımları, değerlendirme ölçütleri olarak adlandırılabilirler şekilde bir birimin parçası olarak yazılabilirler (bkz. Kısım 3c).

Müfredatlardaki öğrenme kazanımları genellikle aşağıdaki şekilde başlar:

...Öğrenen ... yapabilir (veya yapabilecektir)

Bu ifadenin ardından öğrenciler ne öğrendiklerini gösterebilirler diye bir hareket filli gelir. "Bilmek" veya "anlamak" gibi sözcükler, öğrenmenin gösterilmesine yardımcı olmazlar, bu nedenle genellikle bu kelimeler kullanılmaz çünkü öğrenenin anlayış düzeyi veya bilgi miktarı bu şekilde belli olmaz.

Öğrenmenin farklı düzeylerini (örneğin, ilgili talep, karmaşıklık, çalışmanın derinliği veya bağımsızlık) göstermek için başka fiiller kullanılabilir. Temel düzeyde, öğrenme kazanımları öğrenenlerin belirleyebilmesini, hatırlayabilmesini, listeleyebilmesini, tanımlayabilmesini, açıklayabilmesini veya tartışabilmesini gerektirebilir. Daha gelişmiş bir programda, öğrenenlerin formüle edebilmeleri, değerlendirebilmeleri, tahmin edebilmeleri veya inşa edebilmeleri beklenebilir. Fiilden sonra genellikle öğrenenin *ne* yaptığını veya *ne ile* yaptığını ve öğrenmenin gerçekleştirdiğini göstermek için gerekli performans özelliği veya bağlamı gösteren kelimeler gelir. Bu kelimeler ayrıca gerçekleşen öğrenme düzeyini de gösterir.

Yükseköğretimde öğretmenlikle ilgili bir birimde kullanılan öğrenme kazanımları örneği

Birimi başarıyla tamamlayan öğrenciler:

- Yükseköğretimde etkili bir şekilde kullanılabilecek çeşitli öğrenme ve öğretme yöntemlerini belirleyebilecek,
- Kendi öğretim yaklaşımlarını destekleyen öğrenme teorilerini tartışabilecek,
- Kuruluşlarda muhasebe bilgisinin rolünü açıklayabilecek,
- Etkili çevrimiçi pazarlama stratejilerini belirleyebilecek ve bunları pazarlama planına dâhil edebilecek,
- Girişimler için mevcut olan stratejik seçenekleri belirleyebilecek ve değerlendirebilecek,
- Lisans öğrencilerinin kullanımı için interaktif bir web sitesi tasarlayabilecek,
- Profesyonel deneyimi analiz etmek için teoriyi uygulayabilecek,
- Belirli bir sanayi veya şirkette yönetimle ilgili önemli konuları analiz edebilecek ve bu duruma uygun çözümler sunabilecek,
- Müfredat geliştirmeye ilişkin kişisel bir eleştirel felsefe geliştirebilecek,
- Salınım süresiyle salınan bir yayın yay değişmezi arasında ilişki kurabilecek,
- Ticari veya ticari olmayan bir bağlamda müşteri konularını analiz etmek için ekibin parçası olarak çalışabilecek,
- Etkili ve etkin kendine dönük ders çalışma becerileri geliştirebilecek,
- Bir vakaya eleştirel müdahalelerinin etkisini değerlendirebilecektir.

Aşağıdaki bir başka örnekte, seviye 2 soğuk yiyecek hazırlamadaki öğrenme kazanımları gösterilmektedir (Yiyecek Hazırlama ve Üretiminde Malta Ustalık Sertifikasının bir kısmı).

Seviye 2 soğuk yiyecek hazırlamadaki öğrenme kazanımları örneği

Kursun sonunda katılımcılar;

- Organik tarım ilkeleri ve düzenleyici çerçeveler ve danışma çerçevelerine uyan tarım ürünlerinin üretilmesini öğrenecek ve anlayacak,
- Organik üretimin temeli olarak sağlıklı toprağın korunmasının önemini arkadaşlarına ve tüketicilere anlatabilecek,
- Bozuk toprağın değerlendirilmesi için yargılayıcı becerilerini kullanabilecek ve eski haline getirmek için nicel ve nitel tedbirler alabilecek,
- Kontrol edilen bir kalite ve üretici mekanizmaya göre organik mahsuller üretebilecek,
- Kontrol edilen bir kalite ve üretici mekanizmaya göre organik hayvancılık yapabilecek,
- Mahsullerin üretilmesinden, hayvancılık yapılmasından ve bozuk toprağın organik tarım ilkeleri ve düzenleyici çerçeveler ve danışma çerçevelerine göre eski haline getirilmesinden sorumlu olacak,
- Daha ileri öğrenmeye geçiş yapıp yapmaması gerektiğine ilişkin kişisel değerlendirme yapabilecektir.

Aşağıdaki örnek, inşaat sektöründe ekiplerin yönetilmesiyle ilgili yüksek seviye bir birimden (AYÇ seviye 7/8) alınmıştır ve öğrenene doğrudan hitap edecek şekilde yazılmıştır.

İnşaat sektöründe ekiplerin yönetilmesiyle ilgili yüksek seviye bir birimden örnek

Bu ünite, belirli bir projenin yürütülmesi için gerekli ekip kaynaklarının belirlenmesi ve önemli unsurların ekip seçiminizi nasıl etkilediğiyle ilgilidir.

- *Proje ekibinizi, sözleşme kuralları, tüzük ve tanınmış endüstri süreçlerine göre seçeceksiniz.*
- *Çalışma kültürü ve bu sektördeki uygulamalara ilişkin bilgi seviyenizi ve bireylerin ihtiyaç ve motivasyonlarını anlamak için bu uygulamalar kapsamında nasıl çalıştığınızı gösterebileceksiniz.*
- *Çalışanların işe alımı ve işte tutulmasıyla ilgili aktif bilgilere sahip olacaksınız.*
- *Alanınızda gerekli işleri onaylayacak ve işin uygun kişilere verilmesini sağlayacaksınız.*
- *Bireyleri nasıl izlediğinizi ve motive ettiğinizi gösterecek, resmi değerlendirme sistemlerine ilişkin bilgilerinizi paylaşacak ve kendi alanınızdaki çalışma planlarını gözden geçirecek ve güncelleyeceksiniz.*
- *Paydaşları belirleyecek ve paydaşlarla ve çalışma arkadaşlarınızla iş ilişkileri kuracaksınız. Önemli kararlarda onlara danışacak, yapılan anlaşmaları yerine getirecek ve karşılaşılan herhangi bir zorlukta onlara tavsiye verecek ve aralarındaki anlaşmazlıkları çözeceksiniz.*
- *İş ilişkilerinin etkililiğini izlediğinizi ve gözden geçirdiğinizi göstermek için kanıt sunacaksınız.*

Bir sonraki örnekte, üç tür öğrenme kazanımı (AYÇ seviye 6) tanımlanmaktadır.

Bilgi

Bu programı başarıyla tamamlayan mezunlar;

- *İş disiplinleri ve bu disiplinlerin iş yönetimindeki genel süreçte nasıl birleştirildiğine ilişkin kapsamlı bilgi veya anlayışa sahip olacak,*
- *Matematik, istatistik ve bunların uygulamalarıyla ilgili iyi bir bilgi düzeyine sahip olacaktır.*

Teknik Bilgi ve Beceri

Bu programı başarıyla tamamlayan mezunlar;

- *İş sorunlarını analiz edebilecek ve çözüm sunabilecek,*
- *Teknik ve yönetimle ilgili açılardan bina mühendisliği hizmetleri projelerine katkı sağlayabilecek, bu projeleri başarılı bir şekilde yürütebilecek ve çözümlerini etkili bir şekilde paylaşabilecek.*

Yetkinlik

Bu programı başarıyla tamamlayan mezunlar;

- *Ulusal ve küresel sürdürülebilir kalkınmanın gerekliliğine önem verecek,*
- *Çeşitli bağlamlarda öğrenilen kavram ve becerileri uygulayabilecek,*
- *Yönetimle ilgili konuları ve sorunlara ilişkin çözümleri araştırabilecek,*
- *Profesyonel gelişimin ve mevcut kaynakların iş yönetimindeki yeni gelişmeler doğrultusunda güncel tutulmasının önemini anlayacak,*
- *Bağımsız bir şekilde çalışabilecek,*
- *Ekip içinde etkili bir şekilde çalışabilecek,*
- *Kendi öğrenmesiyle ilgili sorumluluk alabilecek,*
- *Farklı bağlamlarda elde edilen deneyimlerden ders çıkarabilecek,*
- *İş dünyasında yönetim fonksiyonunun dinamikleriyle ilgili iç görü sahibi olacak,*
- *Farklı bakış açılarını anlayabilme yeteneğini gösterecektir.*

Önemli Noktalar

Öğrenme kazanımları birimlerde ifade edilmesine rağmen tüm programdaki kazanımlarda tanımlanan daha kapsamlı öğrenmeye katkıda bulunmaları gerekmektedir. Bazı birimlerdeki öğrenme kazanımlarının pek çok öğrenme kazanımına katkıda bulunması beklenebilir.

Örnekler, öğrenme kazanım ifadelerinin net ve belirli olması gerektiğini göstermektedir. Karmaşık cümleler, öğrencilerin, öğretmenlerin ve değerlendiricilerin anlamasını zorlaştıracaktır. Öğrenme kazanımları, gerçekçi ve bir birime veya programa verilen zaman içinde başarılabılır olmalıdır. Yani uygun öğretim ve öğrenme yöntemleri kullanılmalıdır. Öğrenme kazanımları, değerlendirilebilir (değerlendirme ölçütleri ve yöntemlerini kullanarak) ve belirli bir öğrenme programına katılmayan öğrenenler tarafından gösterilme olasılığına açık olmalıdır. Öğrenme kazanımlarını yazarken en önemli nokta, öğrenme kazanımının elde edildiğinin nasıl gösterileceği, bunun nasıl gözlemlenebileceği veya öğrencinin kendi öğrenmesini nasıl gösterebileceğidir.

Öğretmenler (ve öğrenenler), değerlendirilen şeye konsantre olma eğilimi gösterirler. Bu nedenle, öğrenme kazanımları değerlendirme aracılığıyla öğretimi etkileyebilir. Öğrenenlerin, tanımlanan fakat değerlendirilmeyen öğrenme kazanımlarına ne dereceye kadar önem verdiği açık değildir.

Biçimlendirici değerlendirme bazen öğrenmenin değerlendirmesi için kullanılmakta ve öğrenme kazanımları bu süreçte önemli bir rol oynayabilmektedir. Bu tür bir değerlendirme ile öğrenenlerin kendilerinden beklenenle bağlantılı olarak zayıf ve güçlü yönlerini yansıtmaları amaçlanmaktadır. Öğrenme kazanımları, ne beklediğiyle ilgili en önemli ifadedir, bu nedenle öğrenenler için açık olmalıdır. Bu açıklık öğretmenlere de yardımcı olur çünkü öğretmenler geri bildirim vermekte ve öğrenenlerin önündeki öğrenme zorluklarıyla ilgili onlara rehberlik etmektedir.

Öğrenme kazanımlarının kullanıldığı bir programı tasarlarlarken interaktif bir süreç olmalıdır. Genellikle amaç/hedeflerin oluşturulması ve öngörülen öğrenme kazanımlarıyla başlanır. Tüm program göz önünde bulundurulduğunda ve farklı

birimlerdeki öğrenme kazanımları birlikte yansıtıldığında, ilk baştaki öğrenme kazanımları değiştirilebilir. Değerlendirme ölçütleri belirlenirken de öğrenme kazanımları ifadesi değiştirilebilir.

Daha öğrenme kazanımları odaklı bir yaklaşım benimsemek amacıyla şu anda sistemlerini değiştiren ve mevcut programların gözden geçirildiği bazı ülkelerde, çıkış noktası hâlihazırda mevcut program olduğu için yaklaşım biraz daha farklı olabilir. Örneğin, Danimarka'da aşağıda belirtilen yinelemeli süreç kullanılmaktadır.

- Meslek standartları (pek çok durumda dolaylı olarak) veya işgücü piyasasının gereklilikleri, önemli bir rol oynamıştır. İşverenler, eğitim ve öğretim dünyasından kişilerle birlikte, belirli bir yeterliliğe sahip kalifiye bir elemana ilişkin gereklilikleri belirlemişlerdir.
- Bu gereklilikler daha sonra yetkinlik hedefleri olarak ifade edilmiştir (beceri boyutuna özellikle odaklanarak).
- Daha sonra mevcut müfredatların, bu amaçlara uygun olup olmadığı ve hangi amaçlara katkıda buldukları değerlendirilmiştir.
- Son olarak, yeterliliklere ve yeterlilikler kapsamındaki birimlere ilişkin öğrenme kazanımları oluşturulmuştur.

Değerlendirme Özellikleri

Değerlendirme özellikleri, öğrenmenin ne derece gerçekleştiğini belirlemek için kullanılan araç ve teknikleri tanımlar. Öğrenme kazanımları, değerlendirilecek öğrenmeyi tanımlar, bu nedenle öğrenme değerlendirilirken faydalıdır. Diğer bir deyişle, öğrenme deneyimi nasıl olursa olsun (nerede gerçekleştiği, nasıl öğretildiği), öğrenmenin beklenen öğrenme kazanımları olarak tanımlanması değerlendirmenin bir gerekliliğidir. Örneğin, öğrenme kazanımı pratik deneyimle ilgili kısa ve net bir rapor yazmak ise, değerlendirme yöntemi olarak yalnızca raporun yazılması kullanılabilir.

Değerlendirme görevleri, öğrenme kazanımlarını yansıtmalıdır.

Bazı öğrenme kazanımları, bir değerlendirme yöntemini belirtmeyebilir ve güvenilir ve geçerli bir şekilde değerlendirme için çok genel olabilir. Bu kazanımları değerlendirmek amacıyla (öğrenmeye ilişkin kanıt oluşturmak amacıyla), bazı değerlendirme ölçütleri gereklidir ve bunlar öğrenme kazanımlarından daha kesindir.

Programı başarıyla tamamlayan öğrenenler, literatür taramasını eleştirel bir şekilde değerlendirebilecektir.

Öğrencinin ne dereceye kadar eleştirel bir şekilde değerlendirmesi gerektiği veya öğrenciden aslında ne beklediği açık değildir. Bunun, değerlendirme yöntemi ve değerlendirme ölçütleriyle belirtilmesi gerekmektedir. Çoktan seçmeli soruların kullanılması, öğrencinin eleştirel değerlendirmedeki becerilerini değerlendirmek için uygun bir yol olmayabilir. Bazı değerlendirme ölçütleri, kapsamlı bir öğrenme kazanımını değerlendirilebilir hale getirilebilir, örneğin değerlendirme ölçütü aşağıdaki şekilde olabilir:

Öğrenen, literatür taraması örneğindeki güçlü ve zayıf yönleri belirleyebilir veya Öğrenen, bir araştırma raporundaki bilginin güvenilirliğini, aynı konudaki başka bir rapordaki bilgiyle ölçebilir.

Aşağıdaki bir başka örnek, değerlendirme yöntemi ve değerlendirme ölçütlerini tanımlamaktadır:

Makale, bilgisayar ortamında yazılacak ve ilgili konuda 1500-2000 kelime arasında olacaktır. Makale, başlığıyla ilgili olacak, açık bir şekilde yazılacak ve yapılandırılacak ve ileri okuma ve düşünmenin katkısını gösterecektir. Öğrenci, makalenin bu özellikleri nasıl gösterdiğini ve genel etkililiğe nasıl katkıda bulunduğunu açıklayabilecektir.

- *Gramer ve yazım/dilbilgisi doğru olacaktır.*
- *En az yedi kitap/rapora referans verilecektir.*
- *Referanslar, önerilen yöntemle doğru bir şekilde verilecektir.*
- *Fikirlerin analiziyle ilgili bazı kanıtlar olacaktır.*
- *En azından özet ve sonuç bölümünde fikirlerin sentezi gösterilecektir.*
- *Giriş, gelişme ve sonucu içeren uygun bir yapı olacaktır.*

Bazen öğrenme kazanımlarının yanı sıra performans ölçütleri de bulunmaktadır. Performans ölçütleri, değerlendirme yöntemi tanımlanmasa da değerlendirmenin temelidir. Bazen kanıt niteliğindedirler. Örneğin;

1. Kazanım: Canlı hücrelerle ilgili bilgi ve anlayışın gösterilmesi.

Performans ölçütleri:

- *Hücre çeşitliliği, yapıları ve işlevleriyle bağlantılı olarak doğru bir şekilde tanımlanır.*
- *Diffüzyon ve ozmos, bitki ve hayvan hücrelerine etkileri açısından doğru bir şekilde tanımlanır.*
- *Enzim etkisi, faaliyeti etkileyen enzim özellikleri ve unsurları açısından doğru bir şekilde açıklanır.*
- *Aerobik ve anaerobik solunum, enerji salınımı ve ürünler açısından doğru bir şekilde karşılaştırılır.*
- *Fotosentez, enerji tespiti ve unsurları, etkileyen oran açısından doğru bir şekilde tanımlanır.*

Kanıt gereklilikleri:

Başarıdaki uygun bir düzeyin kanıtı, öğrenen için ders kitabının olduğu kontrollü bir ortamda kısıtlı zaman dilimi içinde yapılan yazılı testten elde edilmelidir. Testteki sorular, aşağıda belirtilen performans ölçütlerini içermelidir.

İyi tasarlanmış bir program veya birim; öğrenme kazanımları, ilgili değerlendirme ölçütleri ve kullanılan değerlendirme yöntemleri arasındaki uyumu göstermelidir.

Önemli noktalar

Genel eğitimde ve yetkinlik temelli müfredatlarda, değerlendirme ölçütlerinin kullanımı bazen “atomistik” olarak görülmektedir, yani karmaşık bir öğrenme programının, değerlendirme ölçütleri olarak bir araya getirilmesi, tüm öğrenme deneyimini yansıtmıyor gibi görünmektedir. Bazen öğrenme programının alanına yayılan daha bütüncül (genel) bir yaklaşım tercih edilmektedir. Bu genellikle akademik eğitimin yüksek düzeylerinde tercih edilen bir yöntemdir.

Değerlendirme ölçütleri, öğrencinin geçtiği ya da kaldığına ilişkin kararın alınmasını sağlayan “alt sınır değerlendirme ölçütleri” olabilir veya farklı başarı düzeylerinin ifade edilmesi (farklı notlar ortaya çıkmasını sağlayan) için kullanılabilen “not değerlendirme ölçütleri” olarak oluşturulabilir. Her iki durumda da beklenen performans düzeyini belirlemeleri gerekmektedir.

Öğrenme kazanımlarının kategorilere ayrılması (bilgi, beceri ve yetkinlik), tamamının genellikle bir arada olduğu durumlarda değerlendirme sürecine katma değer sağlamak zorunda değildir.

Değerlendirme ölçütleri, teknik düşüncelerin dışında duyarlılık olan alanlarla da ilgilidir. Bir bakış açısıyla “özel” olduğu düşünülebilen kişisel özelliklerin değerlendirilmesi buna örnek olarak verilebilir. Pek çok ülkede, bunun etik bir sorun olarak ve kişisel özelliklerin ayrılmaz bir parçası olduğu hizmet sektörünün öneminin gittikçe artmasıyla ilgili olarak görüldüğünü gözlemleyebiliriz.

Bir diğer konu ise, tutumların değerlendirilmesi sorunudur (örneğin, anahtar yetkinliklerin bir parçası olarak).

Yeterlilik Tanımlayıcıları

AYÇ Tavsiye Kararı'nda, “yeterlilik” şu şekilde tanımlanmaktadır:

Yeterlilik, bireyin belirli ölçütlere göre öğrenme kazanımlarını başardığına yetkili kurum karar verdiği takdirde elde edilen, değerlendirme ve doğrulama sürecinin resmi sonucu anlamına gelmektedir.

Bu faydacı tanım, AYÇ'nin uygulanmasına ilişkin ortak bir anlayış için temel oluşturmaktadır. Ancak Avrupa ülkelerinde “yeterlilik” terimi ve kavramı; kaynak, ayrıntı düzeyi, şekil ve yapı açısından oldukça farklılık göstermektedir. Farklılıklar yalnızca ülkeler arasında değil aynı zamanda eğitim ve öğretim alanları ile kurumlar arasında da bulunmaktadır. Bu farklı anlayışlar, yeterlilik tanımlayıcılarında görülmektedir.

Bu tanımlayıcılardan, yeterlilikler tanımlanırken birçok unsurun önemli olarak görüldüğü açıktır. En önemlisi, öğrenme kazanımlarının profiline ilişkin basit bir resim çizmektir. Ayrıca ilgili seviyenin sinyali ve belirli öğrenme deneyimlerinin değeridir (bir işte veya uzmanlık fakültesinde öğrenme gibi). Bazı yeterlilik tanımlayıcıları, yeterlilik sürecinin başlangıcı ve yönetimi, içerik, prosedürler, kalite güvencesi ve sertifika koşulları hakkında bilgi vermektedir. Bazı bağlamlarda (ulusal düzey, eğitim sistemi (veya alt sistemler) veya kurumlar), öğrenme kazanımları olarak yazılan ortak tanımlayıcılar geliştirilmiştir. Yeterlilik tanımlayıcıları, öğrenenlerin o yeterliliğin “son noktasında” elde etmeleri gereken öğrenme kazanımlarını tanımlamaktadır.

Yeterlilik tanımlayıcıları, öğrenmenin her bir yönünün belirli dersleri, iş görevlerini, programların veya değerlendirme ölçütlerinin bir kısmını temsilen kullanılacak şekilde tanımlanabilmeleri için ayrıntılı bir şekilde yazılabilmektedir. Bunlar, bazen öğrenme amaçları olarak adlandırılan somut öğrenme ifadeleridir. Detaylı öğrenme kazanımlarını kullanan kişiler, öğrenme programlarının özelliklerini anladıkları için bu şekilde yazılmasına olumlu bakmaktadır. Öğrenme kazanımları, çok somut olmayan ve belirli bir dersi veya iş görevini temsil edemeyecek kadar genel olan öğrenme gerekliliklerinin kapsamlı göstergeleri olarak da yazılabilir.

Ayrıca değerlendirmek açısından da oldukça geneldir.

Diğer bir deyişle, kapsamlı öğrenme kazanımlarının, öğretmek, öğrenmek veya değerlendirmek zorunda olan kişiler tarafından daha fazla yorumlanması gerekir. Kapsamlı öğrenme kazanımları, değerlendirilebilir hale gelmeleri için değerlendirme ölçütleri gerektirirler (bkz. Kısım 3c). Bu öğrenme kazanımlarını kullanan kişiler, öğrenme gerekliliklerine ilişkin genel bir bakış sağladıkları için ve eğitim bilimi ve programların içeriğiyle ilgili bazı değerlendirmeler yapılması amacıyla öğrenme programları planlayan kişiler için kapsam sağladığından bu kazanımları beğenmektedir.

Aşağıda, tekne yapımı yeterliliğinden alınan örnekte şu hususlar gösterilmektedir:

Adaylar, takviyeli plastik sektöründe uygulanan en ortak süreç ve yöntemler ile ham maddeleri ve özelliklerine aşina olmalıdır.

Ahşap, ahşabın özellikleri ve kimyasal yapısına aşina olmalı ve uygulamaya göre doğru kalitede ahşap seçebilmelidir. Panel materyallerini, işlenmiş ürünleri ve yarı tamamlanmış ürünleri, tekne yapımı

için uygun yapıştırıcıları ve yapıştırma yöntemlerini seçebilmelidir.

Teknik çizimleri okuyabilmeli ve tekne parçalarının şekillerini belirleyebilmeli ve boyutlandırabilmelidir. İşyerinde, ekonomik, hizmet odaklı ve iş birlikçi şekilde ve iş sağlığı ve güvenliği ile diğer güvenlik düzenlemelerine uygun hareket etmelidir.

Öğrenme kazanımlarının, yeterliliklerin tanımlanması / belirlenmesi için kullanılması, pek çok nedenle önemlidir. En önemlisi, yeterliliğin işgücü piyasasında veya ilerideki öğrenme için neyi temsil ettiğiyle ilgili şeffaflık sağlamasıdır. Bir diğer önemli sebep, öğrenme kazanımlarının, standartlar, müfredatlar ve değerlendirme ölçütleri arasında uyum sağlayabilmesidir.

Geliştirilen ulusal yeterlilik çerçeveleri, yeterlilikleri öğrenme kazanımları seviyelerine göre sınıflandırmaktadır. Bu nedenle, yeterliliklerin ulusal yeterlilik çerçevesine referanslandırılması süreci şeffaf ve güvenilir olacaksa, her yeterliliğe ilişkin öğrenme kazanımlarının bu seviyesinin belirlenmesi mümkün olmalıdır. Bu, yeterliliğin öğrenme kazanımlarının tanımına bağlı olarak yapılır.

Aşağıdaki örnekte, yükseköğretimde genel yeterlilik düzeyindeki bir yeterliliğin kapsamı verilmektedir:

Telematik lisans programını başarılı bir şekilde tamamlayan öğrencilerden aşağıda belirtilen amaçlara ulaşmaları beklenmektedir:

Bilgi ve Anlayış Seviyesi

Mezunlar, ilgili temel konular hakkında anlayış geliştirmiştir, önemli teori, yöntem ve bilgi teknolojisi ilkelerine aşinadır ve sorunları çözmeye ilişkin en önemli stratejilerin farkındadır.

Bilginin Geliştirilmesi ve Uygulanması

Mezunlar, teorik bilgilerini pratikte uygulayabilir, disiplinler arası analiz yapma ve eleştiride bulunma ve çözümleri motive etme ve görüşme kapasitelerini geliştirmişlerdir, ekonomik ve toplumsal uyumu ve gereklilikleri tanır.

Anahtar Yetkinlikler

Mezunlar, rehberlik altında yeni bilgi elde edebilir ve bir projeye katılabilirler, proje yönetimindeki temel konularla ilgili eğitim alırlar, bir ekibe dâhil olabilir ve görevlerini bağımsız şekilde yerine getirebilirler. Kendi kendine organize olabilirler. Yazılı ve sözlü olarak sonuçları sunabilirler ve karar alma süreçlerine katkıda bulunabilirler. Hayat boyu öğrenmenin gerekliliğinin farkına varırlar ve sınır ötesi ve uluslararası iş birliği kurabilirler.

Ulusal yeterlilik çerçevelerinin hedeflerinden biri, yeterliliklerin şeffaflığının ve yeterliliklere ilişkin anlayışın artırılmasıdır. Birçok çerçeve, yeterliliklere ilişkin veri tabanlarına/kayıtlara bağlıdır ve bunların bazılarında yeterliliklerin tanımlanması için ortak bir şablon kullanılmaktadır. Öğrenme kazanımları yaklaşımlarının kullanılmasının, şeffaflığın artırılmasının yanı sıra, farklı yeterliliklerdeki ortak yönlerin belirlenmesini artırması/kolaylaştırması, böylece ilerlemenin ve kredi transferinin geliştirilmesini sağlaması beklenmektedir. Ulusal yeterlilik çerçevesi tanımlayıcılarına bir sonraki kısımda da yer verilmektedir (3e).

Önemli Noktalar

Yeterlilik tanımlayıcılarındaki öğrenme kazanımı ifadeleri, yeterliliği meslek standartlarındaki bir temel veya başlıca yeterlilik türlerine ilişkin öğretim düzenlemeleri olarak tanımlayabilir veya birçok ülkede ikisini birden tanımlamaktadır. Bu alanları kapsamak için yazılan yeterlilik tanımlayıcılarındaki öğrenme kazanımları, şu gibi amaçlara da hizmet edebilir: çalışma usullerinin modernleştirilmesi, öğretim programlarının tanımlanması ve bir işin işgücünde mevcut yetkinliklerin denetlenmesi.

Yeterlilik tanımlarındaki öğrenme kazanımlarının, yeterliliğin içeriğinin belirtilmesinde ve potansiyel öğrenenler ve işverenler için anlaşılır ve çekici

hale getirilmesinde de rolü olabilir. Örneğin; bu, diğer şekillerde ve formatlardaki ulusal yeterlilik sistemlerine dâhil olan Europass Sertifika Eki için geçerlidir^[18].

Aşağıda, sosyal hizmet ve sağlık hizmeti asistanının yeterlilik tanımının örneği (Europass Sertifika Eki şeklinde) ve beceri ve yetkinlik profili verilmektedir:

Kalifiye bir sosyal hizmet ve sağlık hizmeti asistanı, bakım ihtiyaçlarını ve gerekliliklerini değerlendirebilir ve bireylerle veya gruplarla bağlantılı olan fiziksel, entelektüel ve yaratıcı işlevlerin yerine getirilmesi dâhil, gözetim olmadan karmaşık bakım görevlerini ve aktivasyon görevlerini planlayabilir ve yerine getirebilir. Buna ek olarak, temel sağlık hizmetlerine ilişkin ihtiyacı değerlendirebilir ve birincil ve ikincil sosyal hizmet ve sağlık hizmeti sektörlerinin kapsadığı bakım ve destek alanlarında süpervizyon olmadan temel görevleri yerine getirebilir. Ayrıca işleri koordine eder ve eğitim faaliyetlerine katılır.

Birçok ülkede, yeterlilik tanımlayıcıları, yeterlilik kaydı veya kataloğu olarak da bilinen ulusal yeterlilik veri tabanının önemli bir parçasıdır. Bu veri tabanları, yeterliliklerin farklı özelliklerinin açıkça ifade edilmesini ve veri tabanında kullanılan sınıflandırmalara (veya türlere) uyacak şekilde ifade edilmelerini gerektirmektedir. Ulusal veri tabanı bu şekilde yeterlilik tanımlayıcısının şeklini etkileyebilir. Birçok veri tabanında aşağıdaki sınıflandırma şekli kullanılmaktadır.

- Genel öğrenme alanını tanımlayan anahtar sözcük. Örneğin; tesisatçı, tarım veya coğrafya.
- Ulusal yeterlilik çerçevesine veya örtük seviyelere atıfta bulunan yeterlilik seviyesi (burada öğrenme kazanımları önemlidir).

- Yeterlilik düzenleyen kurum. Örneğin, Eğitim Bakanlığı.
- Yeterlilik türü. Örneğin; okul yeterliliği, yükseköğretim yeterliliği veya mesleki eğitim yeterliliği.
- Yeterliliğin destekleyebileceği iş veya meslekler (burada öğrenme kazanımları önemlidir).
- Yeterliliğin tanındığı istihdam sektörleri. Örneğin; sağlık, kamu hizmetleri ve sağlık, tarım ve bilim ve matematik (burada öğrenme kazanımları önemlidir).

Ulusal Yeterlilik Çerçevesi Seviye Tanımlayıcıları

Öğrenme kazanımları, ulusal ve kapsamlı yeterlilik çerçevelerinin oluşturulmasında ve bu çerçevelerin yeterlilikler ve diğer standartlar ile bir araya getirilmesinde önemli bir rol oynamaktadır. En önemli rolleri, çerçevedeki her seviye için akredite olan yeterliliklerin tanımlayıcılarını yansıtan şeffaf seviye tanımlayıcıları sağlamaktır.

Seviyeler ve tanımlayıcıları, yeterliliklerin sınıflandırılması dışında, istatistiklerin toplanması ve sunulmasına yardım edilmesi, yeterliliklerin düzenlenmesine ilişkin bir araç olarak kullanılması, ulusal yeterlilik sistemine ilişkin tutarlı bir resim sunulması ve bazı durumlarda ulusal sistemin kredi transferi/toplanmasını sağlamak için harici yeterliliklere açılması gibi pek çok amaçla kullanılmaktadır.

Tanımlayıcıların kalitesi, çerçevenin hedefleriyle bağlantılı olarak düşünülebilir, tanımlayıcılar çerçevenin hedeflerini yansıtmalı ve desteklemelidir. Öğrenme kazanımlarının kalitesi de yeterlilikleri sınıflandırma yöntemleriyle bağlantılı olarak düşünülebilir çünkü kazanımların ulusal yeterliliklere ilişkin güvenilir ve geçerli bir sınıflandırma yapmak için ayrıntılı ve ulusal durumla ilgili olmaları gerekir.

[18] Şu anda 22 ülkede mevcuttur.

Seviye tanımlayıcıları, ulusal yeterlilik çerçevesinin mevcut olduğu yeterlilik sisteminin gerçeklerini yansıtmalıdır (örtük yeterlilik seviyeleri). Bir ulusal yeterlilik sistemi genellikle pek çok gelişim aşamasından geçmiştir ve sonuç, iş ve öğrenme açısından farklı yeterlilik ve ilerleme seviyelerinde olan vatandaşlar tarafından tam anlaşılmamaktadır. Bu, ulusal yeterlilik çerçevesi seviye tanımlayıcılarının birbirleriyle bağlantılı olarak uygun olmasının (sorunsuz bir ilerleme göstermesi gibi), ulusal yeterlilik çerçevesinin

tasarlanmasında her zaman öncelikli bir hedef olmadığı anlamına gelmektedir.

Seviye tanımlayıcılarındaki öğrenme kazanımları, belirli kategorilere veya taksonomi sınıflarına ayrılabilir veya birbirinden çok da farklı olmayan daha kapsamlı ifadeler şeklinde olabilir. Aşağıdaki örneklerden de görülebileceği üzere, kategoriler, mesleki faaliyete özel bilgi ve öğrenme kazanımlarına ek olarak genellikle “öğrenmeyi öğrenme” veya “iç görü” gibi anahtar yetkinlik unsurlarını da içermektedir.

Seviye Tanımlayıcı Kategorileri Örneği

Belçika, Flandra – Başlıca iki kategori:

1. *Bilgi ve beceri*
2. *Bağlam, bağımsızlık ve sorumluluk*

Almanya – Başlıca iki kategori, dört alt kategoriye ayrılmaktadır:

1. *Mesleki yetkinlik, bilgi ve becerilere ayrılmaktadır*
2. *Kişisel yetkinlik, sosyal yetkinlik ve öz yetkinliğe ayrılmaktadır*

İrlanda – Sekiz kategori:

1. *Bilgi (derinlik)*
2. *Bilgi (çeşit)*
3. *Teknik bilgi ve beceri (çeşitlilik)*

4. Teknik bilgi ve beceri (seçicilik)

5. Yetkinlik (bağlam)

6. Yetkinlik (rol)

7. Öğrenmeyi öğrenme yetkinliği

8. İç görü yetkinliği

Birleşik Krallık, İskoçya – Beş kategori:

1. Bilgi ve anlayış

2. Pratik: uygulamalı bilgi ve anlayış

3. Genel bilişsel beceriler

4. İletişim, bilişim ve iletişim teknolojileri ve sayısal beceriler

5. Bağımsızlık, hesap verebilirlik ve başkalarıyla çalışma

Kapsamlı Genel İfadelerin Kullanıldığı Örnekler

Finlandiya: Seviye 4

Bu seviyedeki birey, kapsamlı bağlamlardaki gerçekler ve teoriyle ilgili bilgiye ve kendi alanında belirli bilişsel ve pratik becerilere sahiptir, kendi alanındaki özel sorunları çözerken bu bilgi ve becerileri kullanabilir. Genel olarak tahmin edilebilir ancak değişme ihtimali olan çalışma ortamında bağımsız bir şekilde çalışır.

Görevlerini yerine getirme sorumluluğunu üstlenir ve iş ortamında güvenli bir şekilde çalışır. Finansal faaliyetler, üretimle ilgili ve sistematik faaliyetlerle ilgili ve işlerin düzenlenmesi konusunda yeteneği vardır. Bir başkasının hizmetinde veya bağımsız bir girişimci olarak çalışabilir. Kendi yetkinliğini değerlendirir ve işle veya çalışmalarlarıyla ilgili eylemlerini geliştirir. Kendini ve işini geliştirir.

Sürekli öğrenme yeteneğine sahiptir. Farklı durumda farklı ve interaktif bir şekilde nasıl iletişim kuracağını ve çeşitli ve alana özel metinleri nasıl üreteceğini bilir. Uluslararası seviyede iletişim kurabilir ve resmi dilde ve en az bir yabancı dilde iletişim kurabilir.

Litvanya (seviyeye ilişkin kısa bir açıklama): Seviye 4

Seviye 4'teki yeterlilikler, farklı işyerlerinde veya farklı teknolojileri ve çeşitli iş organizasyonu yollarını ve yöntemlerini uygulayan farklı çalışma bağlamlardaki görev ve operasyonların yerine getirilmesini güçlendirir. İş yerine getiren kişi, örgün eğitimle veya yaygın bir şekilde kazanılan belirli ve genel bilgileri iş faaliyetine bağımsız bir şekilde uygulamalıdır. Bu yeterlilikler, farklı işyerlerinde öğrenme yeteneklerini veya sürekli mesleki eğitim kapsamındaki farklı tedbirlerle öğrenme yeteneklerini içerir.

Genel öğrenme kazanımı tanımlayıcıları kullanımı, yalnızca yeterlilik sistemini en geniş anlamıyla tanımlamak için kullanıldıklarında uygun olabilir. Bu sadece farklı alt sistemlerdeki tekil yeterliliklerin tasarımına ilişkin kuralların, ulusal yeterlilik çerçevesi tanımlayıcılarına bağlı olmadığı durumlarda mümkündür.

Öte yandan, öğrenme kazanımlarının farklı kategorilerine ayrılan daha belirli seviye tanımlayıcı ifadelerin olduğu durumlarda, ifadeler genellikle belirleyicidir. Belirli bir seviyedeki yeterlilikler genellikle bu kategorilerde tanımlanan tüm özelliklerle eşdeğer olmak zorunda değildir. Örneğin, aynı seviyede bazı yeterliliklerde bilgi bileşeni daha güçlüyken bazı yeterliliklerde beceri bileşeni daha baskındır. Bu farkın kurumsal ve politik olarak önemi vardır çünkü bu tür bir fark yeterlilikleri daha belirgin hale getirmekte, böylece eğitim ve öğretimin alt sistemleri arasında eşit saygıya ilişkin bir tartışmaya

neden olmaktadır. Aynı seviyedeki yeterlilikleri bir şekilde farklı bir odakla yerleştirme potansiyelleri olduğu için (bazıları daha bilgi ve bilginin kullanımına odaklıyken bazılarının diğer yönlere odaklanması) yeterlilik çerçeveleri farklı eğitim ve öğretim bölümlerinden (genel eğitim ve mesleki eğitim veya mesleki eğitim ve yüksek öğretim) yeterlilikler arasındaki karşılaştırılabilirliği açıklığa kavuşturabilir.

Ulusal yeterlilik çerçevesi seviye tanımlayıcıları, bir yeterlilikteki öğrenme kazanımlarına ek olarak, bu kazanımların kullanılmasının beklendiği işgücü piyasası bağlamıyla ilgili bilgi sunabilir. Tanımlayıcılar, yeterlilikle ilgili ifadelerin oluşturulması yoluyla, sorumluluklarla ilişkiyi ve belirli bir düzeyde yeterliliği olan bireyin üstlenmesi gereken faaliyetlerin karmaşıklığını gösterebilir. Tanımlayıcıların, işgücü piyasasıyla bağlantıyı nasıl ifade ettiğine ilişkin örnekler aşağıda sunulmaktadır:

Belçika, Flandra: Seviye 5

Bağlam, bağımsızlık ve sorumluluk:

- *Birçok yeni ve karmaşık bağlamda faaliyet gösterme.*
- *İnisiyatif olarak bağımsız bir şekilde faaliyet gösterme.*
- *Kişisel kazanımların elde edilmesi ve toplu sonuçların teşvik edilmesi için sorumluluk alma.*

Çek Cumhuriyeti: Seviye 3

- *Gerçek koşullara ve istenen sonuçlara bağlı olarak birçok çalışma prosedürü, yöntem, araç ve ham madde arasından seçim yapılması.*
- *Kendi ürünlerinin (hizmetlerin) ve ilgili ürünlerin (hizmetlerin) kalitesinin değerlendirilmesi, kalite standartlarının gözetilmesi ve olası eksiklik veya hataların nedenlerinin belirlenmesi, olası sonuçların belirlenmesi ve çalışma prosedürlerinin buna göre uyarlanması.*
- *Seçilen prosedür ve yöntemlerin uygulanmasında ortaya çıkan sorunların belirlenmesi, sorunların nedenlerinin ve sonuçlarının belirlenmesi ve çalışma prosedürlerinin buna göre uyarlanması.*

Öğrenme kazanımlarına dayanan seviye tanımlayıcılarının büyük bir kısmı, görevlerin ve ortamların gittikçe artan karmaşıklığını ve bunun farklı seviyelerde nasıl belirtildiğini (örneğin, bağımsızlık, sorumluluk, yönetim açısından ifade edilmesi) ele almaktadır. Seviyeler arasındaki ilerleme, aşağıda belirtildiği üzere farklı şekillerde ifade edilebilir:

- Öğrenme kazanımlarının karmaşıklığı ve kapsamlılığı.
- Uygulanabilecekleri bağlam.

- Bağımsızlık, sorumluluk ve öz yansıtmanın (değerlendirme) artırılması.
- Yüksek seviyelerdeki yeni öğrenme kazanımlarının aşamalı olarak tanıtılması.

Aşağıda verilen Finlandiya örneği, tanımlayıcının tüm yönlerinin bir seviyeyle diğeri arasında farklı olması gerektiğini göstermektedir. Örneğin, üçüncü seviyeden itibaren, *öğrenmenin öğrenilmesi* yetkinliği aynı şekilde oluşturulmaktadır. Aynı şekilde *resmi ve yabancı dilde iletişim kurma*, beşinci, altıncı, yedinci ve sekizinci seviyede aynıdır.

Finlandiya	Açıklamalar
<p>Seviye 1</p> <p>...doğrudan süpervizyon altında bir çalışma ortamında ders çalışma ve çalışma için gerekli temel bilgi ve beceriler... sözlü iletişim kurabilme ve anadilinde basit yazılı iletişime cevap verebilme.</p> <p>....</p>	
<p>Seviye 2</p> <p>... kendi alanında temel bilgi ve bilişsel ve pratik bilgilere sahip olma ... temel kurallara uyma ve bağımsız faaliyet gerektiren ve denetlenen çalışma ortamında normal ekipman ve araçları kullanma.</p> <p>sorumluluğu üstlenme...</p> <p>Sözlü iletişim kurma ve normal metin üretme. En az bir resmi dilde ve bir yabancı dilde temel dil becerilerine sahip olma.</p>	<p>Bu seviyeye kıyasla yeni olan unsurlar aşağıda verilmektedir:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Araç ve ekipmanın kullanılması. • Yabancı dilde iletişim kurma.
<p>Seviye 4</p> <p>Kapsamlı bağlamlardaki gerçekler ve teoriyle ilgili bilgi sahibi olma ve kendi alanında belli bilişsel ve pratik becerilere sahip olma, kendi alanındaki özel sorunları çözerken bu bilgi ve becerileri kullanabilme. Genellikle tahmin edilebilir ancak değişme ihtimali olan çalışma ortamında bağımsız bir şekilde çalışma.</p> <p>Görevlerini yerine getirme sorumluluğunu üstlenme ve iş ortamında güvenli bir şekilde çalışma. Finansal faaliyetler, üretimle ilgili ve sistematik faaliyetlerle ilgili ve işlerin düzenlenmesi konusunda yeteneğe sahip olma. Girişimci bir şekilde çalışabilme... Kendi yetkinliğini değerlendirme ve işle veya çalışmalarıyla ilgili eylemlerini geliştirme... Sürekli öğrenme yeteneğine sahip olma...</p>	<p>Daha düşük seviyelere kıyasla yeni olan unsurların örnekleri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Girişimcilik ve ilgili beceri ve yetkinlikler. • Öz değerlendirme. • Öğrenmeyi öğrenme (seviye 3'teki gibi oluşturulmuştur).

Seviye 6

... Teoriler, anahtar kavramlar, yöntemler ve ilkelere ilişkin eleştirel anlayış dâhil olmak üzere kendi alanıyla ilgili kapsamlı ve ileri bilgi düzeyine sahip olma. Profesyonel görev ve/veya disiplinlerin derecesini ve sınırlarını anlama...

bilgi ve yaratıcı çözümleri uygulayabilme... karmaşık mesleki faaliyet veya projeleri yönetme... tahmin edilemeyen bir çalışma ortamında karar alma... sürekli öğrenme yeteneğine sahip olma...

Daha düşük seviyelere kıyasla yeni olan unsurların örnekleri:

- Profesyonel bir görevin sınırlarını anlama.
- Bilginin uygulanmasında yaratıcılık.

Not: öğrenmeyi öğrenme daha düşük seviyelerdekiyle aynıdır.

Aşağıda sunulan örneklerde, seviyeler arasında ilerleme açıktır ve öğrenme kazanımları tanımlayıcıları, tek bir öğrenme kazanımı süreci sunmaktadır.

BK İskoçya (özet)

	Bilgi ve Anlayış	İletişim, ICT ve Sayısal Beceriler
Seviye 2	Yalın gerçeklere ilişkin bilgileri gösterme ve/veya bu bilgilerle çalışma...	Destek olarak basit becerileri kullanma. Örneğin; alışılmış rutin bağlamlarda oldukça basit yazılı ve sözlü iletişim kurma ve cevap verme...
Seviye 4	Gerçeklere dayanan bir disiplinle ilgili temel bilgileri gösterme ve/veya bu bilgilerle çalışma. Söz konusu disiplinle ilgili ve bağlantılı bazı yalın gerçekler ve fikirler...	Basit becerileri kullanma. Örneğin; alışılmış bağlamlarda basit ancak ayrıntılı yazılı ve sözlü iletişim kurma ve cevap verme. Bilgiyi işlemek ve elde etmek için bilinen uygulamaların en açık özelliklerini kullanma...
Seviye 7	Genel olarak bir konu/disiplinle ilgili kapsamlı bilgileri gösterme ve/veya bu bilgilerle çalışma. Temel teori, kavram ve ilkelere dâhil edilen bilgi...	Çeşitli rutin becerileri ve konu/disiplinle ilgili bazı ileri becerileri kullanma. Örneğin; karmaşık düşünceleri, iyi yapılandırılmış ve tutarlı bir şekilde açıklama. Alışılmış ve yeni bağlamlarda çeşitli iletişim türlerini etkili bir şekilde kullanma...
Seviye 9	Bir konu/disiplinin kapsamı, temel alanları ve sınırlarıyla ilgili kapsamlı ve bütünleşmiş bilgi ve anlayışı gösterme ve/veya bunlarla çalışma. Başlıca teori, ilke, kavram ve terminoloji seçimine ilişkin eleştirel bir anlayışa sahip olma...	Bir konu / disiplininde var olan uygulamaları desteklemek için çeşitli rutin becerileri ve ileri ve özel becerileri kullanma. Örneğin; bilgi sahibi olan hedef kitleye özel konularla ilgili sunumlar yapma...

Seviye 12

Başlıca teori, ilke ve kavramlara ilişkin eleştirel anlayış dâhil, bir konu/disipline ilişkin eleştirel bir bakışa sahip olma ve/veya bu bakış açısıyla çalışma. Bir veya daha fazla uzmanlık alanıyla ilgili eleştirel, ayrıntılı ve genellikle yol gösterici bilgi ve anlayış düzeyine sahip olma...

Bir konu/disipline uygun önemli ileri ve özel becerileri kullanma. Örneğin; uygun bir düzeydeki hedef kitleyle iletişim kurma ve iletişimi bağlama ve amaca göre uyarlama...

Bir konu/disiplinde var olan uygulamaları desteklemek için çeşitli rutin becerileri ve ileri ve özel becerileri kullanma. Örneğin; bilgi sahibi olan hedef kitleye özel konularla ilgili sunumlar yapma...

Almanya (özet)			
	Bilgi	Beceri	Sosyal yetkinlik
Seviye 1	Açık ve sabit bir şekilde yapılandırılmış okul veya iş alanındaki basit gerekliliklerin yerine getirilmesine ilişkin yetkinliklere sahip olma. Süpervizyon altında gerçekleşen görevleri yerine getirme.		
	Başlangıç aşamasındaki genel bilgi düzeyine sahip olma. Bir okul veya iş alanına ilişkin ön iç görüye sahip olma.	Önceden öngörülen kurallar doğrultusunda basit görevleri yerine getirmek ve bu görevlerin sonuçlarını değerlendirmek için gerekli olan bilişsel ve pratik becerilere sahip olma. Başlangıç düzeyinde bağlantılar kurma.	Diğerleriyle birlikte öğrenme veya çalışma, sözlü ve yazılı olarak bilgi elde etme ve paylaşma.
Seviye 3	Açık olan ancak bazı alanlarda açıkça yapılandırılan bir ders veya mesleki faaliyet kapsamındaki teknik gereklilikleri bağımsız bir şekilde yerine getirme yetkinliğine sahip olma.		
	Bir ders veya mesleki faaliyet alanında kapsamlı genel bilgi veya kapsamlı profesyonel bilgiye sahip olma.	Bir ders veya mesleki faaliyet alanında teknik görevlerin planlanması ve yerine getirilmesi için bilişsel ve pratik becerilere sahip olma. Sonuçları, büyük ölçüde önceden belirlenen ölçütlere göre değerlendirme, yöntem ve sonuçların aktarılmasını sağlama.	Grup içinde çalışma ve destek sağlama. Öğrenme veya çalışma alanının şekillendirilmesine yardımcı olma, uygun kişilere süreçlerle ve sonuçlarla ilgili bilgi verme.

Değişme ihtimali olan karmaşık ve özel bir ders veya mesleki faaliyet kapsamında verilen kapsamlı teknik görevlerin **bağımsız bir şekilde planlanması ve yerine getirilmesine** ilişkin yetkinliklere sahip olma.

Seviye 5

Bir öğrenme alanındaki bütünleşmiş profesyonel bilgiye veya faaliyet alanındaki bütünleşmiş mesleki bilgiye sahip olma. Bu aynı zamanda daha derin, teorik profesyonel bilgiyi de etkiler. Ders veya mesleki faaliyet alanının **kapsamı ve sınırlamalarına** aşına olma.

Oldukça kapsamlı özel, bilişsel ve pratik becerilere sahip olma. Çalışma alanlarındaki iş süreçlerini planlama ve bu süreçleri, komşu alanlardaki alternatif yol haritaları ve karşılıklı etkilerine göre değerlendirme. Yöntem ve çözümlerin kapsamlı bir şekilde aktarılmasını sağlama.

Heterojen gruplar dâhil, iş süreçlerinin iş birlikçi bir şekilde planlama ve yapılandırma, diğerlerini bilgilendirmesi ve temeli sağlam öğrenme rehberliği sağlama. Bu tür bilginin uygun olduğu kişilere profesyonel alanlarda gittikçe genişleyen karmaşık gerçek ve durumları sunma.

Bilimsel bir konudaki araştırma sonuçlarına ulaşma **veya yenilikçi çözümleri** ve mesleki faaliyet alanındaki prosedürleri geliştirme yetkinliklerine sahip olma. Gerekliklerin yapısı, yeni ve açık olmayan sorunlarla belirlenmektedir.

Seviye 8

Bilimsel bir konu kapsamındaki bir veya daha fazla alandaki **kapsamlı, özel, sistematik mevcut durum bilgisine sahip olma** veya mesleki faaliyetin stratejik bir şekilde ve yenilik odaklı alanındaki **kapsamlı mesleki bilgiye sahip olma**. İlgili alanlardaki ara yüzlerle ilgili uygun bilgiye sahip olma.

Belirli bir bilimsel konu veya mesleki faaliyet alanı kapsamındaki araştırma, gelişme veya yenilik alanlarında belirlenen yeni sorunların belirlenmesi ve çözülmesiyle ilgili ileri beceri sahip olma. Ayrıca çapraz faaliyet alanları dâhil yenilikçi süreçleri tasarlama, uygulama, yönetme, yansıtma ve değerlendirme. Yeni fikir ve prosedürleri değerlendirme.

Belirli sorumlulukları olan grup veya kuruluşlara öncülük edilmesi, aynı zamanda bu tür grup veya kuruluşlardaki potansiyel alanların harekete geçirilmesi. Hedeflenmiş bir şekilde ve sürekli olarak diğerlerinin profesyonel gelişimini destekleme. Çapraz uzman tartışmalarına öncülük etme ve uzman tartışmalarına yenilikçi katkılarda bulunma.

Önemli Noktalar

Yeterlilik seviyelerine bağlı öğrenme kazanımları, Avrupa'da ortaya çıkan ulusal yeterlilik çerçevelerinin temel unsurlarından biridir. Bu nedenle, öğrenme kazanımlarına dayalı seviye tanımlayıcılarının geliştirilmesi, ulusal yeterlilik çerçevesi geliştirilmesi sürecinde en önemli aşamadır. Teknik olarak zor olsa da tanımlayıcıların tanımlanması ve geliştirilmesi politik vizyon ve amaçlarla dikkatli bir şekilde ilişkilendirilmeli ve kapsamlı bir diyalog ve danışma süreci üzerine kurulu olmalıdır. Bir ulusal yeterlilik çerçevesinin temel hedefi, hayat boyu öğrenmeyi desteklemek ve farklı öğrenme türlerini dâhil etmekse kapsamlı seviye tanımlayıcılarının (ulusal sistemin tüm seviyelerini kapsayan) geliştirilmesi gerekmektedir. Daha sınırlı hedefleri (örneğin, ulusal yeterlilik sisteminin kısıtlı bir kısmını (mesleki eğitim veya yükseköğretim) kapsayan) ele almak için tasarlanan bir yeterlilik çerçevesi, çok genel olmayacak ve özel tanımlayıcılar içerecektir. Tanımlayıcılar aynı zamanda bir çerçevenin yönlendirici mi yoksa daha kısıtlı bir rehberlik fonksiyonu olan bir çerçeve mi olduğunu da yansıtmak zorunda olacaktır.

Öğrenme Kazanımlarının Öğretme ve Değerlendirme Amacı Dışında Kullanımları

Yukarıdaki kısımlarda, öğrenme kazanımlarının öğrenme ve yeterlilikle ilgili daha somut kullanımları sunulmuştur. Aslında öğrenme kazanımları pek çok aracın bir parçasıdır. Bu kapsamlı kullanımlar iyi bilinir ve özellikle eğitim ve öğretim sistemlerinin, daha fazla, iyi ve eşit hayat boyu öğrenme sunabilmesi için bu sistemlerin yönetilmesi açısından önemlidir. Öğrenme kazanımlarının kullanıldığı bazı önemli alanlar aşağıda açıklanmaktadır.

Avrupa'daki Kredi Düzenlemeleri – ECVET ve AKTS

Avrupa'daki eğitim ve öğretime ilişkin kredi düzenlemeleri (ECVET ve AKTS – Avrupa Kredi Biriktirme ve Transfer Sistemi), yeterlilikler ile programları destekleyen öğrenme kazanımlarının üzerine kurulur, öğrenme kazanımlarında ifade edilen seviye tanımlayıcılarının kullanılmasıyla sırasıyla AYÇ ve Avrupa Yükseköğretim Alanı'ndaki yeterlilik çerçeveleriyle ilişkilidir^[19].

Bu bağlamda öğrenme kazanımları, hareketlilik deneyimleri sırasında yurt dışında elde edilen öğrenmenin anlaşılmasını sağlar ve tanıma ve geçerli kılma süreçlerini besler. Öğrenme kazanımları, ECVET'te olduğu gibi öğrenme kazanımları birimleri şeklinde toplanır ve/veya AKTS'de olduğu gibi iş yüküne eklenir^[20]. Bunlar, öğrenciler/öğrenenler, yükseköğretim kurumları veya mesleki eğitim kurumları gibi eğitim/öğretim kurumları ve yetkili makamlar arasında yapılan hareketlilik anlaşmalarına temel oluşturur. Bu anlaşmalar, farklı seviyelerde yapılır ve Europass, ECVET ve AKTS'yle bağlantılı öğrenme kazanımlarının belgelenmesi için destek sağlar (örneğin, Europass Sertifika Eki^[21] ve Europass Diploma Eki^[22]).

[19] Cedefop (2010). Kredi sistemleri ve yeterlilik çerçevelerinin ilişkilendirilmesi. Uluslararası karşılaştırmalı analiz. Araştırma Raporu No 5. http://www.cedefop.europa.eu/EN/Files/5505_en.pdf

[20] Öğrenme kazanımlarının kullanımına ilişkin tanım, ECVET Soru-Cevap belgesinde mevcuttur: ECVET'i daha yakından tanımak (Şubat 2011). [http://www.cedefop.europa.eu/EN/files/ECVET_QUESTION_ANSWERS_Feb_2011_en\(download_ID_17648\).pdf](http://www.cedefop.europa.eu/EN/files/ECVET_QUESTION_ANSWERS_Feb_2011_en(download_ID_17648).pdf)

AKTS Kullanıcı Kılavuzu (2009). http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc/ects/guide_en.pdf

[21] <http://europass.cedefop.europa.eu/europass/home/vernnav/InformationOn/EuropassCertificateSupplement.csp>

[22] <http://europass.cedefop.europa.eu/europass/home/vernnav/InformationOn/EuropassDiplomaSupplement.csp>

Öğrenme kazanımlarının kredi düzenlemeleri kapsamında kullanılması, meslek ve yeterlilik standartları, müfredatlar ve değerlendirmenin yansıtılması ve bunlarla ilişkili olması anlamına gelir. Bu, Cominter projesinde bir örnekle açıklanmaktadır.

Mesleki faaliyet	Çalışmaların yürütülmesi ve iş izlemesinin gerçekleştirilmesi		
Görevler	1. Düzenli piyasa izlemesi	2. Yurt dışından bilgi toplanması	3. Karar almanın hazırlanması
Yeterlilik birimleri	Q1. Piyasa araştırması ve yabancı piyasalara ilişkin piyasa planlaması		Q2. İş bilişim sistemi
Tahsis edilen kredi puanları	%10		%10
1 numaralı yeterlilik birimine ilişkin öğrenme kazanımları	<p>Beceriler</p> <p>Düzenli piyasa izlemesi (masa başı araştırma) ve yurt dışında saha araştırmasıyla bilgi toplanması ve güvenilirliğinin kontrol edilmesi. Yabancı piyasalarla ilgili kısıtlamalara ilişkin ilgili ticari bilginin ve düzenlemelerin analiz edilmesi ve seçilmesi. Çalışmaların dışarıdan hizmet alımıyla gerçekleştirilmesine ilişkin gerekliliklerin belirlenmesi ve yabancı piyasalara ilişkin çalışmaların takip edilmesi. Şirketin ticari politikasına ve SWOT analizine bağlı olarak somut bir eylem planına yönelik genel taslağın önerilmesi. Özet çıkarılması ve karar alma sürecine hazırlık yapılması için üstlere bildirilmesi.</p> <p>Yetkinlik</p> <p>İş faaliyetlerinin organize edilmesi ve planlanması, bağımsız olunması. Fırsat ve tehditlere karşı uyanık olunması. Ticari iç görünümün uygulanması.</p> <p>Bilgi</p> <p>Uluslararası pazarlama, hesaplama, ekonomi, jeopolitik, kanun ve yönetmelikler, yönetim araçları, iletişim.</p>		
Eğitim birimleri	T1. Uluslararası pazarlama		T2. Bilgi sisteminin yönetilmesi
Süre	112 saat		112 saat
http://www.cedefop.europa.eu/EN/Files/6110_en.pdf			

Kredi düzenlemelerinin nihai aşaması, kredi verme ile elde edilen öğrenme kazanımlarının tanınması ve geçerli kılınmasıdır. Öğrenme kazanımları, çeşitli öğrenme yollarıyla, farklı sunum yöntemleriyle ve farklı öğrenme bağlamlarında elde edilebileceği için kredi düzenlemelerinin bireysel öğrenme yollarına imkân sağlamak ve en sonunda değerlendirme süreçlerinin çoğaltılmasından kaçınmak için yeterince esnek olması gerekmektedir.

Bu, mevcut çeşitli yaklaşımların öğrenme kazanımlarının tanımlanması ve değerlendirilmesi için yönetilmesi ve yaygın ve serbest öğrenme deneyimlerine kredi verilmesine imkân sağlanması anlamına gelmektedir. M.O.T.O. ECVET pilot projesinde bahsedildiği üzere, "geçerli kılma ve tanınmanın sağlanmasına ilişkin en önemli noktalar, hedeflenen bilgi, beceri ve yetkinliğin şeffaf bir şekilde tanımlanması ve aslında yurt dışında elde edildiklerinin garantisinin verilmesidir" (M.O.T.O. final raporu, 2011^[23]).

Özgeçmiş (CV)

Artık özgeçmişlerde, bir bireyin sahip olduğu resmi yeterliliklere ilişkin bilgiler ile öğrenme programlarının tarihleri ve yerlerinin yanı sıra, öz değerlendirmeye bağlı olarak bir kişinin belirtebileceği başlıca yetkinliklerin (öğrenme kazanımları olarak ifade edilen) özeti (örneğin, yabancı dil yetkinliği) de sunulmaktadır. Özgeçmiş, kişisel bir belgedir ve bir bireyin neleri başardığı ve ileride neler başarabileceğiyle ilgili net bilgilere sahip olunmasının önemini vurgular.

İş İlanları

İş ilanları gittikçe bir bireyden neyi bilmesi ve yapması beklendiğiyle ilgili ayrıntıları içermeye başlamıştır. Bu tür performans özellikleri, eğitim ve öğretimin işgücü piyasasıyla ilişkilendirilmesinde önemli göstergelerdir.

Program Tanıtım Broşürü

Sağlayıcıların odağının öğrenme kazanımlarına kayması, öğrenenler bir programa katılırsa ne kazanabileceklerini (öğrenme kazanımları açısından) özetleyebilecekleri anlamına gelmektedir.

Bu bilgi, öğrenenler için gittikçe önemli hale gelmektedir.

Bilgilendirme, Tavsiye ve Rehberlik

Hizmet sağlayıcı kurumlardaki ve kamu istihdam kurumlarındaki rehberlik uzmanları, öğrenme kurumları ve yeterlilik sağlayıcılarının beklentileri daha net olursa ve öğrenenlerden ne beklendiği açısından ifade edilirse, danışanlarına daha güçlü destek sağlayabilirler. Potansiyel öğrenenlerin / çalışanların programlar / işlerle ilişkilendirilmesi, bu konu netleştirilmeden biraz öznel kalabilir. Bu, danışmanların işgücü piyasasındaki açık pozisyonlar ve danışanın önceki deneyimleri ve yeterliliklerini göz önünde bulundurarak belirli bir programın bir danışanla ilgili olup olmadığını daha iyi değerlendirmeleri için bir araç sağlar. Doğru ve destekleyici rehberliğin, yeterlilik sistemlerinin geliştirilmesi, hayat boyu öğrenmenin desteklenmesi ve resmi olmayan yollarla elde edilen öğrenmenin geçerli kılınmasının desteklenmesindeki önemini göz ardı etmek zordur.

Eğitim Yönetimi

Öğrenme kazanımlarının kullanılması, öğrenme süresi üzerinde odağın daha az olması ve resmi programların bazı kısımlarından muaf olma olasılığının (önceki öğrenme varsa) artması anlamına gelmektedir. Bu, ilk ve orta öğretimin düzenlenmesi açısından ve öğrencilerin okul kariyerlerindeki ilerlemeleri açısından ne anlama gelmektedir? Aynı yaştaki öğrenenlerin daha hızlı veya daha yavaş okul kariyerleri olabilir mi? Bu okullarda nasıl yönetilir?

[23] http://ecvet-moto.isfol.it/project/prodotti/moto-model/MOTO_model%20ultimissimo.pdf

Bu yaklaşım ne kadar gerçekçidir?

Müfredat ve değerlendirmeye dayalı öğrenme kazanımlarına geçişin bazı önemli organizasyonel sonuçları olabilir.

Ayrıca öğretmenlerin, eğitime yönelik sonuç odaklı yaklaşımdaki rollerine ilişkin sonuçları da vardır. Belirgin öğrenme kazanımları ve genellikle bu kazanımlara eşlik eden ölçüt odaklı değerlendirme, öğretmenin rolünün ağırlıklı olarak uzman bir eğitimciden, öğrenenin kendi öğrenmesi için daha fazla sorumluluk aldığı uzman koçluğa geçişini işaret edebilir.

Kalite Güvencesi

Kalitenin eğitim sistemlerinde güvence altına alındığı yöntemler, büyük ölçüde farklılık gösterebilir ve genellikle farklı düzeylerde ve farklı sistemlerle görülür. Kısımlara ayrılmış gibi ve tutarlı değil gibi görünebilir. Öğrenme

kazanımlarının kullanılması, öğretim, değerlendirme, geçerli kılma ve sertifika verme amaçlarıyla güçlü bir odak sağlayabilir. Farklı (kalite güvence) paydaşların etkileşime geçmeleri ve faaliyetleri koordine etmelerini sağlayan bir dil sunar. Öğrenme kazanımlarının kullanılması, aslında gerçekleşen öğrenmeden ziyade öğrenme sürecinin değerlendirmesine bağlı mevcut kalite güvence yöntemlerini zorlayabilir.

Örgün Eğitim ve Öğretim Dışında

Öğrenme kazanımlarının kullanımı, eğitim dışında da önemlidir.

Örneğin; şirkete giriş programları ve işgücünün geliştirilmesi, önceki öğrenmenin tanınması, yabancı öğrenci ve çalışanların yeterlilikleri ile öğrenme kazanımlarının tanınması, güvenlik veya kalitenin en önemli şart olduğu ihale ve sözleşmelerin teknik şartnamesi.

Sonuç

Meslek standartlarının ve müfredatların özelliklerinden AYÇ tanımlayıcılarına geçiş yaptıkça öğrenme kazanımlarının genel türlerine bir geçiş görüyoruz. Ancak belirli bir bağlamda (oftalmik alanında kalifiye elemanların yetiştirilmesi gibi) öğrenme kazanımlarının farklı türleri birbiriyle bağlantılıdır ve eğitim müfredatının belirli bir yönüyle bağlamak ve AYÇ'deki uygun bir tanımlayıcı seviyesine doğru bir yolda (meslek standardı, değerlendirme ölçütü, yeterlilik tanımlayıcısı, ulusal yeterlilik çerçevesi tanımlayıcısı) ilerlemek mümkün olmalıdır. Öğrenme kazanımları özelliklerinin “katmanları” arasındaki bu bağlantılar, şeffaflığın, uyumun, geçirgenliğin ve ilerleme yollarının artırılması için önemlidir.

Yeterlilik kazanımları tanımlayıcıları olması gerektiği kadar detaylı olmalıdır. Üst çerçeve olarak AYÇ'de oldukça kısa ve genel tanımlayıcılar vardır, ulusal yeterlilik çerçevesinde ise yeterlilik tasarımcılarının yeni yeterlilik türlerini “yerleştirmeleri” veya yeterlilik kurumlarının var olanları yerleştirmelerini sağlayan daha detaylı tanımlayıcıları içermeleri gerekir.

Ulusal yeterlilik çerçevesi tanımlayıcıları genellikle daha kapsamlı olmalıdır ve yeterlilik sistemine (belirli bir yeterlilik kurumunun verdiği yeterlilikler gibi) temel oluşturan tanımlayıcılar sağlamak için belirli bir alan veya öğrenme alanı açısından ifade edilmelidir. Son olarak, sağlayıcı veya yeterlilik kurumu (ulusal sistemdeki sorumluluk odağına bağlı olarak) sundukları her bir yeterlilik için oldukça detaylı bir tanımlayıcı geliştirmek zorundadır.

Yeterlilik tanımları çok belirli olursa (özellikle bağlayıcı bir yönleri varsa), değişimi ve yeniliği engelleyebilirler çünkü sürekli güncellenmeleri gerekir. Öte yandan, çok kapsamlı ve genel olurlarsa daha detaylı okul müfredatları veya değerlendirme standartlarıyla tamamlanmaları gerekecektir.

Buna ek olarak, tanımlar çok belirgin olursa örgün eğitim ve öğretim sistemi dışındaki bireylerin bu tanımları tamamen anlamaları zor olabilir. Derinlik açısından farklılık gösteren öğrenme kazanımı tanımları, değerlendirmeye ilişkin farklı yaklaşımlar gerektirecektir.

Bu nedenle, öğrenme kazanımlarının kullanımı, katılık ve esneklik arasında bir denge sağlamalıdır. Hayat boyu öğrenme teşvik edilecekse öğrenme kazanımlarının öğrenme ve yeterliliğe yönelik yaklaşımlarda esnekliği destekleyecek veya esnekliğe izin verecek şekilde oluşturulması gerektiğine ilişkin bir argüman bulunmaktadır. Öğrenme kazanımları, öğretmenlerin öğretme yöntemlerini veya bireylerin öğrenme yollarını kısıtlayacak şekilde uygulanırsa veya yorumlanırsa, öğrenmenin çekici ve erişilebilir hale getirilmesinde caydırıcı olabilir. Aynı zamanda bir öğrenenin neyi başarması gerektiğine ilişkin açık standartlar olmalıdır, böylece bazı katı kurallar kaçınılmaz olacaktır.

4

Öğrenme Kazanımları ve Bilgi Kaynaklarının Kullanımına Geçiş

Önceki bölümde, öğrenme kazanımlarının, belirli çalışma usullerinin tanımlanmasından en kapsamlı yeterlilik seviyelerinin tanımlanmasına pek çok uygulama alanı olduğu gösterilmiştir. Eğitim, öğretim ve yeterlilik sistemlerinin şeffaflığı, uyumu ve geçirgenliği için tüm ülkelerin öğrenme kazanımlarını geliştirmesi muhtemeldir. Bu bölümde, öğrenme kazanımlarının kullanımına geçişin daha pratik yönleri sunulmaktadır.

Öğrenme kazanımlarının uygulanması, potansiyel katma değeri olan paydaşlar arasında tartışmalarla başlayan ve program ve yeterliliklerin tanımlanması için ulusal mevzuatlarda geliştirilmeden önce farklı ortamlarda denenene ve test edilen uzun bir süreç gerektirebilir.

Öğrenme kazanımları; yeterlilik çerçeveleri, dış başvuru noktaları, örtük standartlar, istihdam gereklilikleri ve yeterlilik tanımlayıcıları gibi birçok

faktörün göz önünde bulundurulması gereken bağlamlarda geliştirilmektedir. Paydaş gruplarının, bu faktörlere ilişkin ve bu faktörlerin nasıl kullanıldığına dair sahiplenmeleri vardır, bu nedenle öğrenme kazanımlarının artan kullanımıyla ilgili bu gruplara danışılması gerekmektedir.

Bu nedenle, öğrenme kazanımları, hayat boyu öğrenme kapsamında, eğitimin ve beceri seviyesinin artırılmasına ilişkin kapsamlı amaçlara ulaşılması için araç kutusunda bulunan bir araç olarak görülmelidir. Öğrenme kazanımlarının yalnızca eğitim ve öğretim politika amaçlarıyla ilgili olmaması, aynı zamanda daha kapsamlı bir bağlamda araç olarak görülmesi gerekmektedir.

Öğrenme kazanımlarının başarılı bir şekilde kullanılması için öğrenme kazanımlarının kullanımına ilişkin ön koşullar ve güçlü ve zayıf yönleri göz önünde bulundurulmalıdır.

Ön Koşullar

Öğrenme kazanımlarının kullanıldığı ortam doğru değilse kazanımların kapsamlı kullanımı kısıtlanacaktır. Aşağıda belirtildiği üzere, göz önünde bulundurulması gereken birçok unsur vardır:

- Öğrenme kazanımlarının eğitim ve öğretim politikalarını kolaylaştırması için neden iyi araçlar olduğunu belirten politika liderliği mevcut mudur?
- Eğitim sektörü (özellikle öğretmenler) ve sosyal ortaklar gibi çeşitli ilgili sektörler kapsamında tartışmaları teşvik eden unsurlar var mıdır?
- Geliştirilecek ortak desteği ve tasarlanacak uygulamaya yönelik daha uygun yaklaşımlar sağlayacak çeşitli sektörlerin liderleri arasında diyalog aracı var mıdır?
- Öğrenme kazanımlarının uygulanmasına ilişkin bir araştırma yürütülmüş müdür?

Bu ve diğer unsurlar, mevcut müfredat, standart ve yeterlilik tanımlarından öğrenme kazanımlarına dayalı tanımlara geçişe ilişkin genel sorumluluğa dair önemli bir ön koşul ortaya çıkarmaktadır.

Gerçekleştirme

Öğrenme kazanımlarının kullanımının artırılmasına ilişkin iki ortak yaklaşımın (yukarıdan aşağı ve aşağıdan yukarı) göz önünde bulundurulması, bazı stratejik fırsatlar sunmaktadır.

Avrupa'daki eğitim ve öğretim politikası üzerinde iş birliği yapan tüm ülkeler, yeterlilik seviyelerinin sınır ötesi karşılaştırmasına temel olarak AYÇ'yi kullanmaktadır (AYÇ tanımlayıcıları, öğrenme kazanımları olarak yazılmaktadır). Aynı ülkeler, ulusal yeterlilik çerçeveleri geliştirmektedir (veya geliştirmiştir). Bu çerçeveler, öğrenme kazanımları olarak yazılan seviye tanımlayıcılarının üzerine inşa edilmektedir.

AYÇ ve ulusal yeterlilik çerçeveleri, öğrenme kazanımlarıyla çalışmak için yeterlilik sistemleri üzerinde "yukarıdan aşağı" bir baskı uygulamaktadır. Ulusal yeterlilik çerçevelerinin değişim için bir araç olarak en önemli özellikleri, ulusal yeterlilik çerçevelerinin tüm paydaşlarını öğrenme, değerlendirme ve yeterliliklerle ilgili bilgi alışverişi yapmak için "aynı odada" toplama kapasitesidir. Paydaşlar, yeterliliklere ilişkin farklı dizileri arasında uyum sağlamaya ilişkin fikirler üretmeye çalışırken kaçınılmaz bir şekilde öğrenme kazanımlarının kullanımına doğru çekilmektedirler çünkü karşılaştırma yapmak için başka güvenilir ve nesnel bir yöntem yoktur.

Ancak bu "yukarıdan aşağı" yaklaşım, yeni yaklaşımların somut bir şekilde test edilmesi ve sonuçların iyi bir şekilde yaygınlaştırılmasıyla genişletilebilir. Birçok ülkede, öğrenme kazanımlarının kullanımına ilişkin hâlihazırda geliştirilmiş olan örnekler mevcuttur çünkü bu yaklaşım diğer yaklaşımlara (aşağıdan yukarı gelişmeler) göre ihtiyaçları daha iyi karşılayabilmektedir. Öğrenme kazanımlarının mesleki eğitim ortamlarında kullanımı genellikle ileri düzeydedir çünkü yetkinlik, eğitim programları için önemli bir amaçtır. İyi uygulamaların sektör içinde ve sektörler arasında aktarılması önemli bir sorundur ancak uygulamaya ve faydalara ilişkin somut tanımlar daha net hale getirildiğinde kaçınılmayacak derecede geliştirilmektedir.

Yukarıdan aşağı ve aşağıdan yukarı yaklaşımlar, tek önemli stratejik yaklaşımlar değildir. Bir başka yaklaşım da kilit paydaş grubun (öğretmenler ve kurumları) oluşturulmasıdır. Öğretmen eğitiminin, eğitim bilimindeki öğrenme kazanımları açısından avantajları (ve sınırları) vardır ve değerlendirme, müfredat ve yeterlilikler üzerinde biçimlendirici bir etkisi olabilecek uzun vadeli bir stratejidir.

Bazı Pratik Bilgiler

Avrupa düzeyindeki politikayı rehber olarak kullanan öğrenme kazanımlarına ilişkin bir politika için itici güç, eğitim, öğretim ve yeterlilik sistemlerinin şeffaflığı ve uyumunun amaçlanmasıdır. Bu öncelikli amaçlar, öğrenme kazanımlarının sunumu genişlettiği “eğitim dışındaki” bağlamlar dâhil olmak üzere, yukarıda Bölüm 3’te özetlenen tüm gelişmelere ilişkin bilgi verebilir. Eğitim ve yeterlilik sunumunda şeffaflık ve uyuma ilişkin zorlama, somut gelişmelerin bazı sektörlerde yalnızca kısa vadeli olarak mümkün olduğu durumlarda bile daha kapsamlı bir stratejik yaklaşım sağlayacaktır.

Bir şeylerin belirgin hale getirilmesi, böylece müfredat ve yeterlilik gibi şeylerin bireylere ve diğer kullanıcılara açık hale getirilmesi sürecinin, eğitim ve yeterliliklerin pek çok yönüne dokunan ve paydaşlarla güçlü iletişimler sağlayan temel bir özelliği vardır.

En faydalı ve en yaygın uygulanan öğrenme kazanımları, şu hususların gerçekçi ve ulaşılabilir tanımlarıyla ilgilidir: bilgi, pratik beceriler, bilişsel beceriler, bağımsızlık seviyeleri ve öğrenme becerileri. Farklı öğrenme seviyesi taksonomileri öğrenme kazanımlarının belirlenmesi için faydalıdır.

Son olarak, tüm öğrenme kazanımlarının değerlendirilebilir olması ve bireysel birim, yeterlilik seviyesinde, seviye veya yeterlilik tanımlayıcısı olarak kullanılsa bile amaca uygun olması gerekmektedir.

Bilgi Kaynakları

Öğrenme kazanımlarına ilişkin gittikçe gelişen bir literatür vardır ve aşağıda belirtilen kaynaklar, uygulama stratejilerini destekleyebilir.

AYÇ Projeleri

AYÇ projelerinin analizine, aşağıda belirtilen bağlantıdan kaydolduktan sonra ulaşabilirsiniz:

http://europa.eu/sinapse/directaccess/qualification_framework

ECVET Projeleri

<http://www.ecvet-projects.eu/Projects/>

Listelenen tüm projeler, öğrenme kazanımları yaklaşımının geliştirilmesi ve uygulanmasına odaklanmaktadır. Öğrenme kazanımları yaklaşımına geçişe odaklanan bazı projeler şu şekildedir:

- OPIR: yeterliliklerin bağlı olduğu ve iş profilinin öğrenme kazanımlarındaki kilit faaliyetlerinin dönüştürülmesi için bir metodoloji belirlediği iş profillerinin karşılaştırılması.

- Aerovet: öğrenme kazanımları kullanımının bazı pratik sonuçlarına odaklanır.
- SME-Master Plus: fırıncılık, çiçekçilik, kuaförlük ve ahşapçılık alanlarındaki ustalık yeterliliklerine ilişkin yetkinlik matrisi.

Leonardo Da Vinci Projeleri

Vocationalqualification.net VQTS projelerinde (www.vocationalqualification.net) öğrenme kazanımlarının tanımı, mekatronik ve elektrik/elektronik mühendisliğine ilişkin meslek profillerinde ele alınmıştır:

AMOR: (http://www.cedefop.europa.eu/etv/Upload/Information_resources/Bookshop/489/C18D1EN.html) öğrenme kazanımları, elektrik mühendisliği sektöründeki müfredatların karşılaştırılması için kullanılmaktadır.

Cedefop 2010 ulusal yeterlilik çerçevesi araştırması, yeterlilik çerçevelerine ilişkin öğrenme kazanımı tanımlayıcıları örnekleri sunmaktadır ^[24].

“Öğrenme kazanımları nasıl yazılır” rehberleri

Pek çok kurum, öğrenme kazanımlarının nasıl yazılacağına ilişkin rehberler hazırlamıştır.

Örneğin:

Brian Bowe and Marian Fitzmaurice *Guide to Writing Learning Outcomes*, Learning and Teaching Centre, Lifelong Learning Dublin Institute of Technology. modularisation.dit.ie/docs/Learning%20Outcomes%20Guide.doc

Araştırma Yayınları

Biggs, J., (2003) *Aligning Teaching and Assessing to Course Objectives. Teaching and Learning in Higher Education: New Trends and Innovations*, University of Aveiro, 13 – 17 April 2003.

Kennedy, D., Hyland A and Ryan N (2006) *Writing and using Learning Outcomes*, Bologna Handbook, Implementing Bologna in your Institution, C3.4-1, 1 – 30.

Kennedy, D., Hyland A and Ryan N (2009) *Learning Outcomes and Competences*, Bologna Handbook, Introducing Bologna Objectives and Tools, B2.3-3, 1 – 18.

Kennedy, D., (2007) *Writing and Using Learning Outcomes* – A Practical Guide. Quality Promotion Unit, University College Cork. Available from www.NAIRTL.ie

Jessup G., (1991) *Outcomes – the emerging model of education and training*. Falmer. Cedefop (Frommberger, Krichewsky, D and Milolaza, A., (2010), Learning outcomes approaches in VET curricula <http://www.cedefop.europa.eu/EN/publications/16433.aspx>

[24] Cedefop (2010) *The development of national qualifications frameworks in Europe*

<http://www.cedefop.europa.eu/EN/publications/16666.aspx>

Adam, S., (2004). *Using learning outcomes: A consideration of the nature, role, application and implications for European education of employing learning outcomes at the local, national and international levels*, Edinburgh: Heriott-Watt University (Paper presented at the UK Bologna Conference on July 1-2, 2004).

Adam, S., (2006) *An introduction to learning outcomes: a consideration of the nature, function and position of learning outcomes in the creation of the European Higher Education Area*, In Froment, E.; Kohler, J. (eds). *EUA Bologna Handbook*. Berlin: Raabe Verlag.

Brockmann, Michaela (2007) *Qualifications, learning outcomes and competencies: a review of the literature*, Draft working paper. Available from Internet: <http://www.kcl.ac.uk/content/1/c6/01/57/15/literaturereview.pdf>

González, Julia and Wagenaar, Robert (2003) *Tuning educational structures in Europe*. Bilbao: University of Deusto, Available from Internet: http://www.relint.deusto.es/TUNINGProject/documentos/Tuning_phase1/Tuning_phase1_full_document.pdf

OECD (2005) *The definition and selection of key competences: executive summary: DeSeCo project*. Paris: OECD, 2005. Available from Internet: http://www.oecd.org/document/17/0,2340,en_2649_34515_2669073_1_1_1_1,00.html

Avrupa Komisyonu

Öğrenme Kazanımları Yaklaşımı – Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi serisi: not 4

Lüksemburg: Avrupa Birliği Resmi Yayınlar Ofisi

2011 — 48 pp. — 25.0 × 17.6 cm

ISBN 978-92-79-21085-3 doi:10.2766/17497

AB yayınları nasıl temin edilebilir?

- AB Kitaplığı aracılığıyla (<http://bookshop.europa.eu>);
- Avrupa Komisyonu temsilciliklerinden veya delegasyonlardan.

İletişim bilgilerine internetten (<http://ec.europa.eu>)

veya +352 2929-42758 numaralı telefona faks göndererek ulaşabilirsiniz.

Ücretli yayınlar:

- AB Kitaplığı aracılığıyla (<http://bookshop.europa.eu>);

Ücretli üyelik (Avrupa Birliği Resmi Dergisi'ne yıllık üyelik ve Avrupa Birliği Adalet Divanı'ndaki vakaların raporları gibi:

- Avrupa Birliği Resmi Yayınlar Ofisi'nin satış acentelerinden biri aracılığıyla (http://publications.europa.eu/others/agents/index_en.htm).

Avrupa Komisyonu; Avrupa Mesleki Eğitim Geliştirme Merkezi ve Avrupa Eğitim Vakfı ile yakın iş birliği içinde, ulusal düzeyde ve Avrupa düzeyinde hayat boyu öğrenmeye ilişkin Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi'nin (AYÇ) uygulanmasıyla ilgili tartışma ve faaliyetleri desteklemek amacıyla AYÇ Not serisi yayınlamaktadır.

AYÇ, öğrenme kazanımlarına dayanmaktadır. Üye ülkelere, ulusal yeterlilik seviyelerini, öğrenme kazanımlarına dayalı ortak AYÇ referans seviyeleri ile ilişkilendirmek ve öğrenme kazanımlarındaki tüm yeterlilikleri tanımlamak için çağrıda bulunmaktadır.

AYÇ Not: 4 Öğrenme Kazanımları Yaklaşımı, AYÇ Danışma Grubu ve onun alt grubu Öğrenme Kazanımları Grubu'ndaki görüşmelere dayanmaktadır.

Sistemik olarak öğrenme kazanımları yaklaşımının, meslek ve eğitim standartlarını, yeterlilikleri, müfredat ve programları, değerlendirme özelliklerini ve yeterlilik seviyelerini tanımlamak gibi çeşitli amaçlarla nasıl kullanıldığını açıklamaktadır. Bu not ile öğrenme kazanımlarına yönelik tek bir yaklaşımın tanımlanması amaçlanmamaktadır. Çeşitli amaçlarla öğrenme kazanımlarını geliştiren ve kullanan politika yapıcılar ve uygulayıcılara fikir ve tavsiye sunulması amaçlanmaktadır. Avrupa düzeyinde tartışmalar ortaya çıktıkça öğrenme kazanımlarının belirli yönlerine ilişkin başka notlar da yayınlanabilir.